

Nuorisokoti Noste 1 ja 2
Omavalvontasuunnitelma

Sisällys

1. Palveluntuottajaa, palveluyksikköä ja toimintaa koskevat tiedot
 - 1.1 Palveluntuottajan perustiedot
 - 1.2 Palveluyksikön perustiedot
 - 1.3 Palvelut, toiminta-ajatus ja toimintaperiaatteet
 - 1.4 Päiväys
2. Omavalvontasuunnitelman laatiminen ja julkaiseminen sekä vastuunjako
3. Palveluyksikön omavalvonnan toteuttaminen ja menettelytavat
 - 3.1 Palvelujen saatavuuden varmistaminen
 - 3.2 Palvelujen jatkuvuuden varmistaminen
 - 3.3 Palvelujen turvallisuuden ja laadun varmistaminen
 - 3.4 Asiakas- ja potilastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyyden ja osaamisen varmistaminen
 - 3.5 Yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja asiakkaan/potilaan aseman ja oikeuksien varmistaminen
4. Havaittujen puutteiden ja epäkohtien käsittely sekä toiminnan kehittäminen
 - 4.1 Toiminnassa ilmenevien epäkohtien ja puutteiden käsittely
 - 4.2 Vakavien vaaratapahtumien tutkinta
 - 4.3 Palautetiedon huomioiminen kehittämisessä
 - 4.4 Kehittämistoimenpiteiden määrittely ja toimeenpano
5. Omavalvonnan seuranta ja raportointi
 - 5.1 Laadun- ja riskienhallinnan seuranta ja raportointi
 - 5.2 Kehittämistoimenpiteiden etenemisen seuranta ja raportointi

1. Palveluntuottajaa, palveluyksikköä ja toimintaa koskevat tiedot

1.1 Palveluntuottajan perustiedot

Palveluntuottajan nimi: Tabolia 3 Oy

Y-tunnus: 2685905-9

Yhteystiedot: Janne Jääskeläinen, janne.jaaskelainen@nuorisokotinoste.fi, p. 040 5930730

1.2 Palveluyksikön perustiedot

Palveluyksikön nimi: Nuorisokoti Noste 1 ja 2

Yhteystiedot: Rita Timmerbacka, rita.timmerbacka@nuorisokotinoste.fi, p. 0400 150499

Palveluyksikkö sijaitsee Varsinais-Suomen hyvinvointialueella.

1.3 Palvelut, toiminta-ajatus ja toimintaperiaatteet

Lastensuojelu ja lastensuojelun sijaishuolto on lainsäädännöllä rajattua ja ohjattua palvelua.

Keskeisimmät lait Nuorisokoti Nosteen toiminnan ohjaamiseksi on lueteltu ja esitellään tässä. Lisää tietoa laeista ja niiden toimeenpanosta löytää mm. Finlexistä.

Lastensuojelun sijaishuoltoa ohjaa lastensuojelulaki (417/2007). Lastensuojelu on myös osa sosiaalihuoltoa, jonka lähtökohdat ovat Suomen perustuslaissa (PL 731/1999). Perustuslain 19 §:n mukaan jokaisella on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon. Sosiaalihuoltolaissa (SHL 1301/2014) määritellään sosiaalihuollon järjestämisvelvollisuus, hallinto ja menettelyt sosiaalihuoltoa toteutettaessa. Se säätelee mitä sosiaalipalveluja kunnan on tuotettava ja miten ne on järjestettävä. Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta (LHL 361/1983) eli lapsenhuoltolaki säätelee lapsen huollosta ja huoltajista. Laki asettaa lähtökohdat hyvälle lapsuudelle, sillä sen mukaan lapsi tulee kasvattaa siten, että hän saa osakseen ymmärrystä, turvaa ja hellyyttä. Lapsenhuoltolain keskeisin periaate on lapsen etu ja sen toteutuminen (LHL 1 §). Vuoden 2001 tammikuussa voimaan tullut laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000) ottaa kantaa keskeisiin menettelytapoihin asiakastyössä ja tietosuojakysymyksissä. Asiakaslain tarkoituksena on edistää asiakaslähtöisyyttä ja asiakassuhteen luottamuksellisuutta. Se sisältää keskeiset oikeudelliset perusteet niin asiakkaan osallistumiseen, kohteluun kuin oikeusturvaankin.

Edellä mainittujen lisäksi lastensuojelun lainsäädäntöön liittyy laki sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (817/2015), laki lasten kanssa

työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (504/2002), laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021), laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (741/2023), sekä yleislainsäädännöstä muun muassa kuntalaki (410/2015), hallintolaki (434/2003), tietosuojalaki (1050/2018) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettu laki (348/2007).

Kansainväliset ihmisoikeudet määrittävät Suomen sosiaalihuollon palveluiden vähimmäistasoa. Lastensuojelun kannalta erityisen olennainen kansainvälinen sopimus on sosiaaliin oikeuksiin kantaa ottava TSS-sopimus (6/1976), jonka 10. artiklan avulla pyritään turvaamaan perhe-elämän suoja. Myös Yhdistyneiden Kansakuntien laatima lapsen oikeuksia koskeva yleissopimus (SopS 60/1991) turvaa lasten kohtelua. Sen yleisperiaatteisiin kuuluvat muun muassa lapsen oikeus kehitykseen ja osallisuuteen, sekä syrjimättömyys. Suomi on ratifioinut lasten oikeuksia koskevan yleissopimuksen.

Toiminta-ajatus

Nuorisokoti Noste 1 on 7 paikkainen erityisnuorisokoti, joka tarjoaa päihteillä oireileville yli 13-vuotiaille kiireellisesti sijoitetuille ja huostaanotetuille nuorisoikäisille lapsille pitkäaikaista päihdekuntoutusta. Nuorisokoti Noste ei tarjoa tai toteuta päihdekatkaisuja, vaan toimii kuntouttavana yksikkönä.

Henkilökunnallamme on koulutus päihteillä oireilevien nuorten kuntouttamiseen.

Henkilökuntamme on sitoutunut ja motivoitunut kouluttautumaan lisää vastamaan meille sijoitettujen lasten erityistarpeisiin. Toimintamme tavoitteena on suojella lasta hänelle haitalliselta päihteidenkäytöltä ja turvata hänelle hänen kannaltansa suotuisa kasvu ja kehitys. On tärkeää, että lapsi voi kokea olevansa turvassa suhteessa aikuisiin, muihin lapsiin sekä suhteessa muuhun ympäristöön.

Työmme painopisteenä on lapsen sisäisen muutostyöskentelyn alkuun saattaminen ja siinä tukeminen. Kuntoutuksen tavoitteena on mahdollistaa pysyvä muutos lapsen aiempaan päihteiden käyttöön ja hänen toimintakykynsä suuntaaminen lapsen tulevaisuuden kannalta mielekkäisiin asioihin. Kuntoutuksen aikana teemme tiivistä yhteistyötä sekä lapsen läheisten, että verkoston kanssa lapsen olemassa olevien voimavarojen kartoittamiseksi ja vahvistamiseksi.

Nuorisokoti Noste 2 on 5 paikkainen vaativan tason nuorisokoti, joka voi vastata vakavan päihde- tai rikoskierteen katkaisemisesta tai tarjota sijaishuoltoa, kun lapsen oma käyttäytyminen muutoin vakavasti vaarantaa hänen henkeään, terveyttään tai kehitystään. Noste 2:n tavoitteena on katkaista lapsen häntä itseään vahingoittava käyttäytyminen ja mahdollistaa lapselle annettava kokonaisvaltainen huolenpito. Noste 2 ei ole erityis.huolenpidon yksikkö, mutta pystyy henkilöstöresurssillaan (vähintään 2.0) vastaamaan lapsen pitkäaikaisesta kuntoutuksesta ilman ajallisia rajoitteita tai erillistä

asiantuntijaryhmän lausuntoa. Päihteiden osalta tarjotaan pitkäaikaista kuntoutusta erityisesti huumausaineiden osalta. Huumeriippuvuus on vakava sairaus, jossa huumeidenkäyttö muuttuu pakonomaiseksi ja elämää hallitsevaksi. Riippuvuudesta kuntoutuminen on hidasta, mutta mahdollista.

Noste 2 pyrkii tarjoamaan pidempiaikaista ja kokonaisvaltaista hoitoa sitä tarvitseville moniongelmaisille lastensuojelun asiakkaille. Sijoituksen aikana lasta on mahdollisuus rajata perustellusti poistumasta Noste 2:n tiloista ilman lupaa tai valvontaa.

Noste 2:n henkilöstön rekrytoinnissa on huolehdittu siitä, että lapsi saa riittävän kasvatuksellisen ja lääketieteellisen asiantuntemuksen. Yksikön johtajana toimii laillistettu sosiaalityöntekijä, vastaava ohjaaja on koulutukseltaan tradenomi AMK ja yhteisöpedagogi AMK, yksiköllä on oma sairaanhoitaja ja päihdetyöntekijä. Lisäksi käytössämme on lääkäripalvelut Addiktum Oystä. Varhan alueella, jonne Noste 2 sijoittuu, on mahdollista saada lääkkeellistä katkaisuhoidoa opioidiriippuvaisille alaikäisille nuorille.

Koko toimintayksiköllä, eli molemmilla nuorisokodeilla on hyvä yhteistyö alueen oppilaitosten kanssa ja koulunkäynnin tai opiskelun toteuttaminen on tärkeä osa nuoren kuntoutumista.

Toimintaa ohjaavat arvot Nosteessa

Inhimillisuus ja arvostus

Sijoitetut lapset ovat oman riippuvuutensa takia saaneet nähdä ja kokea monenlaista. Lapsen kohtaaminen yksilönä ja inhimillisesti, ilman arvostelua tai leimaamista, on ensimmäinen askel kohti hänen kuntoutumistaan. Me arvostamme lapsia yksilöinä ja näemme ne mahdollisuudet, joita hänessä on. Emme jätä lasta yksin, vaikka hänen kuntoutumisensa ei aina etenisi suunnitellulla tavalla.

Vastuullisuus

Yksikkömme toimii vastuullisesti ja ammatillisesti. Suhtaudumme vakavasti oman osaamisemme kehittämiseen ja päivittämiseen. Olemme vastuussa lapselle siitä, että pyrimme tukemaan häntä käytössä olevin keinoin hänen omanlaisen elämänsä saavuttamiseksi ilman päihteitä. Vastaamme siitä, että olemme läsnä, kuuntelemme ja keskustelemme.

Lapsen osallisuuden edistäminen hänen omissa asioissaan

Pohdimme lapsen kanssa yhdessä hänen elämäänsä, tavoitteitaan ja unelmia. Tuemme ja autamme käytännössä näiden tavoitteiden toteutumisessa ja viitoitamme tietä lapsen tulevaisuudelle. Sijoitusajan me olemme lapsen myöhemmän elämän kannalta myönteinen ja voimavaroja sekä toimijuutta vahvistava tekijä.

Nosteen toimintaperiaatteet

Toiminnan lähtökohtana on jokaisen lapsen näkeminen, kuuleminen ja kohtaaminen yksilönä. Päihteiden käyttö on vain yksi osa lapsen tarinaa, ja me haluamme tavoittaa lapsen tarinan kokonaisuudessaan. Jokaisella lapsella tilaisuus pysähtyä pohtimaan aikuisen kanssa omaa kehitystarinaansa ja saada kokemuksensa vastaanotetuksi. Lapsella on mahdollisuus pohtia ja saada tukea omien vahvuuksiensa ymmärtämiseksi ja huomata niitä mahdollisuuksia muutokseen, joita juuri hänellä on.

Molemmissa nuorisokoti Nosteen palvelupisteissä arki koostuu päivittäin toistuvista rutiineista, joilla pyrimme vakauttamaan lapsen. Arjessamme korostuu lapsen vahvuuksien tukeminen, elämässä kohdattujen asioiden käsittely, elämäntaitojen opettelu ja lapsen toimijuuden vahvistaminen. Nuorisokoti Nosteessa on säännölliset ruokailu- ja nukkumaanmenoajat, sekä toistuva viikko-ohjelma. Tuemme lasta henkilökohtaisesta hygieniasta ja terveydestä huolehtimiseen. Ja vaikka arki sujuu ennalta kerrotun mukaisesti, sisältää se myös jokaiselle lapselle yksilöllisesti suunniteltuja rutiineja, kuten koulu, opiskelu, tai muu mahdollinen kuntoutumista tukeva päivätoiminta. Tuemme lasta löytämään halutessaan itselleen sopivan harrastuksen.

Omaohjaajatyöskentelyllä tarjoamme lapselle mahdollisuuden luottamukselliseen ja pysyvään ihmissuhteeseen. Yhteisen arjen jakaminen luo pohjaa aikuisen ja lapsen sosiaalipedagogiselle suhteelle, jonka tavoitteena on parhaimmillaan korvaava kiintymyssuhde.

1.4 Päiväys

19.3.2025 Paattinen

2. Omavalvontasuunnitelman laatiminen ja julkaiseminen sekä vastuunjako

Omavalvontasuunnitelmaan päivitetään vähintään kerran vuodessa, mutta myös toiminnan tai ohjeistuksen muuttuessa. Päivityksestä vastaa yksikön johtaja.

Voimassa oleva omavalvontasuunnitelma soveltuvilta osin on nähtävissä paperiversiona Noste 1:n ja Noste 2:n toimitilojen eteisaulassa. Omavalvontasuunnitelma on liitetty Nuorisokoti Nosteen nettisivuille, sekä sähköisenä asiakastietojärjestelmissä kuten Socfinder, että Lasteri. Henkilökunnalla on nähtävissä omavalvontasuunnitelma kokonaisuudessaan asiakastietojärjestelmä Nappulassa.

Lastensuojelulaitoksille on säädetty velvollisuus laatia yleinen hyvää kohtelua koskeva suunnitelma osana omavalvontasuunnitelmaa.

Nuorisokoti Noste 1:n hyvää kohtelua koskeva suunnitelma on laadittu 21.8.2023 ja se on tarkistettu omavalvontasuunnitelman päivittämisen yhteydessä 31.1.2024.

Noste 2 on joulukuussa 2024 avattu yksikkö, ja sen hyvää kohtelua koskeva suunnitelma on valmistunut opinnäytetyönä toukokuussa 2025.

Riskien hallinta

Asiakasturvallisuutta vaarantavien riskien tunnistaminen on omavalvonta-suunnitelman ja omavalvonnan toimeenpanon lähtökohta. Ilman riskien tunnistamista ei riskejä voi ennaltaehkäistä eikä toteutuneisiin epäkohtiin voida puuttua suunnitelmallisesti.

Esihenkilön vastuulla on saada aikaan myönteinen asenneympäristö turvallisuuskysymysten käsittelylle. Riskienhallinta vaatii sitoutumista ja aktiivisia toimia koko henkilökunnalta. Työntekijät osallistuvat turvallisuustason ja -riskien arviointiin, omavalvontasuunnitelman laatimiseen ja turvallisuutta parantavien toimenpiteiden toteuttamiseen. Riskienhallinnan luonteeseen kuuluu, ettei työ ole koskaan valmista.

Nuorisokoti Nosteen toimintayksiköllä on erilliset ohjeistukset riskienhallinnassa seuraaviin tilanteisiin:

Lääkehoitosuunnitelma

Suurtalouden omavalvontasuunnitelma

Ohjeet epäasialliseen käytökseen puuttumiseen

Ohjeet henkilöhälyttimiin

Ohje koskien tutkintapyyntöjen tekemistä ja rikosperusteisen vahingonkorvauksen vaatimista

Ohjeet uhka- ja väkivaltatilanteen varalle

Pelastussuunnitelma ja poistumisturvallisuus päivitys

Päihdeasioiden käsittely

Rajoitustoimenpiteiden delegointi

Tietoturvasuunnitelma

Toiminta- ja varautumissuunnitelma sähkökatkojen varalle

3. Palveluyksikön omavalvonnan toteuttaminen ja menettelytavat

3.1 Palvelujen saatavuuden varmistaminen

Nuorisokoti Noste vastaa hyvinvointialueiden lastensuojelun sijaishuollossa olevien lasten hoidosta ja kasvatuksesta.

3.2 Palvelujen jatkuvuuden varmistaminen

Nuorisokoti Noste on yksityinen, pieni palvelutarjoaja, jolla on hyvät valmiudet palveluiden jatkuvuuden varmistamiseksi. Nuorisokoti Noste keskittyy pienen rajatun asiakaskunnan tarpeisiin vastaamiseen, eikä sillä ole tavoitteita laajentua, vaan tuottaa laadukasta lastensuojelun sijaishuollon palvelua. Nuorisokoti Noste pyrkii jatkuvan oppimisen ja kehittämisen avulla parantamaan tarjoamaansa päihdekuntoutusta alaikäisille lapsille.

3.2.1 Monialainen yhteistyö ja palvelun koordinointi

Lastensuojelun asiakas tarvitsee usean eri palveluntarjoajan palveluita ja sen vuoksi kiinteät yhteistyösuhteet eri toimijoihin ovat tärkeitä lapsen asioiden eteenpäin saattamiseksi. Sosiaalihuoltolain 41 §:ssä säädetään monialaisesta yhteistyöstä asiakkaan tarpeenmukaisen palvelukokonaisuuden järjestämiseksi. Nosteesta pidetään tiiviisti yhteyttä kaikkiin lapsen asioissa toimiviin tahoihin puhelimitse, tapaamisilla ja kutsumalla tarvittaessa mukaan lapsen neuvotteluihin. Yksiköillä on mahdollisuus jakaa päiväkohtaiset kirjaukset vastuu sosiaalityöntekijän kanssa asiakastietojärjestelmä Nappulan Väylä sovelluksella. Jokaiselta lapselta ja huoltajalta on pyydetty kirjallisesti tietojenluovutus -sopimus mahdollisimman toimivan yhteistyön tekemiseksi esimerkiksi terveydentilaa koskevissa asioissa terveydenhuollon kanssa. Yhteistyötahoja ovat koulut, oppilaitokset, edunvalvojat, poliisi, käräjäoikeudet, rikosseuraamuslaitos, hammashoito ja useat muut lapsen asioista vastaavat tahot.

3.2.2 Valmius- ja jatkuvuudenhallinta

Valmius- ja jatkuvuuden hallinnasta vastaa yksikön johtaja Rita Timmerbacka.

Henkilöstösuunnittelussa otetaan huomioon toimintaan sovellettava lainsäädäntö.

Nuorisokoti Nosteessa toiminta on luvanvaraista, ja meillä otetaan huomioon myös luvassa määritelty henkilöstömitoitus, joka Noste 1:ssä on 9,1 henkilöä seitsemää lasta kohden ja Noste 2:ssa 10 henkilöä viittä lasta kohden sekä henkilökunnan pätevyys- sekä koulutus puitesopimusten vaatimusten osalta. Lastensuojelun sijaishuollossa tulee ottaa huomioon myös lastensuojelulaissa sille asetetut vaatimukset.

Nuorisokoti Nosteessa molemmissa palvelupisteissä henkilöstölle on erityisiä vaatimuksia päihteillä oireilevien lasten päivittäisessä hoidossa ja kuntoutuksessa, koska lapset saattavat tulla tai oleskella sijaishuoltopaikassa myös päihtyneenä. Rekrytoinnissa on otettu huomioon hakijoiden sopivuus sekä muodollinen pätevyys kulloinkin haettavaan tehtävään.

Rekrytoinnin yhteydessä sekä vakituisen, että sijaishenkilökunnan osalta, on käytössä nk. 'koevuoro'. Koevuoron aikana sekä mahdollinen uusi työntekijä sekä Nosteen vakituinen henkilöstö voivat arvioida nuorisokoti Nosteen sopivuutta hakijan tulevaksi työpaikaksi.

Nuorisokoti Nosteella kuuluu osana lapsille tarjottavaa kuntouttavaa palvelua kokemusasiantuntijuutta. Kokemusasiantuntijuudella on mahdollisuus lisätä henkilökunnan osaamista ja ymmärrystä päihteidenkäyttöön sekä rikollisuuteen liittyen. Kokemusasiantuntija tuo nuorille toipumiskokemusta sekä luo parhaimmillaan toivoa heidän tilanteeseensa. Kokemusasiantuntijoiden osaaminen ja tieto on kertynyt elämällä ja kokemalla, kun taas henkilökunnan osaaminen on kertynyt opiskeluiden, tutkintojen ja työkokemuksen kautta. Kokemusasiantuntijamme ovat käyneet kokemusasiantuntijakoulutuksen. Kokemusasiantuntijat kirjaavat asiakastietojärjestelmään päivittäiset huomionsa oman erillisen otsikon (Kokemusasiantuntijan työskentely) alle. Kokemusasiantuntijoiden rikostaustaselvitykset tehdään kuten muullekin henkilökunnalle.

Henkilöstön perehdyttäminen ja täydennyskoulutus

Nosteen kasvatushenkilöstö perehdytetään asiakastyöhön, asiakastietojen käsittelyyn ja tietosuojaan sekä omavalvonnan toteuttamiseen. Uudet työntekijät, pitkään poissa olleet sekä opiskelijat perehdytetään työhön perehdytys suunnitelman mukaan.

Perehdytys suunnitelma pitää sisällään muun muassa tutustumisen tiloihin, henkilökuntaan ja asiakkaisiin sekä työturvallisuuteen ja työsuhteeseen liittyvät seikat. Perehdytyksessä käydään läpi omavalvontasuunnitelma, suuratalouden omavalvontasuunnitelma ja työn eettiset periaatteet sekä toiminta vaara- ja uhkatilanteissa, työhön liittyvä lainsäädäntö ja muu ohjeistus. Tietojenkäsittelyn perusteet ja käytettävät tietojärjestelmät.

Perehdytys suunnitelma tehdään kirjallisesti ja se kestää sijaisuudessa noin viikon ja vakituisella henkilöllä noin 4 kuukautta.

Henkilökunnan täydennyskoulutus järjestetään erillisen vuosittaisen koulutussuunnitelman mukaisesti. Koulutussuunnitelmassa huomioidaan jo olemassa oleva koulutus / osaaminen ja sitä täydennetään tarpeen mukaan. Henkilökunnan ammattitaitoa ja osaamista kartoitetaan ja huomioidaan myös henkilökohtaisten kehityskeskusteluiden avulla, joilla pyritään varmistamaan sekä kunkin työntekijän oma näkemys kehittämistarpeistaan, että tuki hänen yksilölliselle työssä kehittymiselleen.

3.3 Palvelujen turvallisuuden ja laadun varmistaminen

3.3.1 Palveluiden laadulliset edellytykset

Hyvinvointia, kuntoutumista ja kasvua tukeva toiminta

Nuorisokodissa tuetaan lapsen sovitun päiväohjelman toteutumista muun muassa turvaamalla riittävät yöunet ja säännöllinen vuorokausirytm. Lapselle etsitään hänen vointinsa ja tilanteensa mukainen päiväohjelma, jos lapsella ei ole sitä nuorisokotiin tullessaan. Se voi olla koulua, opiskelua, kursseja tai kuntouttavaa työtoimintaa tai muuta lapsen kuntoon ja motivaatioon sopivaa päiväohjelmaa. Päihdekuntoutumisessa tulee huomioida, että pitkään jatkuneen päihteidenkäytön takia lapsen toimintakyky saattaa olla alentunut ja se tulee huomioida päiväohjelman luomisessa niin, ettei se muodostu esteeksi kuntoutumiselle tai aiheuta lisäkuormitusta lapselle.

Lapsia tuetaan osallistumaan erilaisiin aktiviteetteihin yksikön ulkopuolella kunkin lapsen oman mielenkiinnon mukaan. Nosteessa on myös mahdollista tarjota erilaista ajanvietettä, liikuntaa ja pelejä. Lapsia kannustetaan liikkumaan ja harrastamaan oman mielenkiintonsa mukaisesti, lapsille esitellään ja tarjotaan erilaisia harrastusmahdollisuuksia, mennään tarvittaessa mukaan tutustumaan ja järjestetään kuljetus harrastukseen, jos se olisi muutoin este lapsen harrastamiselle. Nuorisokoti maksaa lapsen harrastamisesta koituvat kustannukset.

Kaikille sijaishuoltoon sijoitetulle lapsille maksetaan käyttövaroja. Käyttövaroissa noudatetaan THL:n suositusta, ja sitä korotetaan aina voimassaolen ohjeistuksen perusteella.

Yhteiskuntaan liittyminen, laitoksesta itsenäiseen elämään muuttaminen sekä koulutuksesta työelämään siirtyminen on lastensuojelun sijaishuollon perimmäinen tavoite. Työryhmällä täytyy olla vahva yhteiskunnallinen ja sosiaalinen tietoperusta, jotta pystytään ymmärtämään yhteiskuntaan kiinnittymisen haasteita ja prosesseja mutta ennen kaikkea näkemään yhteiskuntaan liittymisen mahdollisuuksia ja tukemaan lapsia heidän itsenäistymisensä eri vaiheissa ja jälkihuollossa.

Nosteessa huolehditaan säännöllisestä arjesta, jonka kautta ohjataan lasta ikätasoisesti ottamaan vastuuta omasta hyvinvoinnistaan ja itsenäistymisestään.

Kaikkien ohjaajien perustehtävät:

- Huolehtia perushoidosta

Perushoidosta huolehtiminen tarkoittaa ruoan ja vaatetuksen tarjoamista. Autamme lasta huolehtimaan hänen perushygieniastaan opastamalla ja neuvomalla. Tarjoamme kaikille lapsille päivittäin tekemistä / virikkeitä, esim. pelaaminen, ruoanlaitto tai ulkoilu.

Ohjaamme lapsia hoitamaan asioitaan omatoimisesti, kun olemme ensin kertoneet ja opastaneet hänelle, kuinka kyseessä oleva asia tehdään tai hoidetaan, esim. ajan varaaminen puhelimitse: kerromme tai kirjoitamme lapulle, mitä lapsi sanoo puhelimesta soittaessaan aikaa itselleen. varmistamme, että lapsella on mahdollisuus kasvojaan menettämättä harjoitella meille ehkä yksinkertaisiakin asioita. Joskus asioiden tekemättä jättämisen taustalla olevat syyt ovat varsin yksinkertaisia. Jos lapsella on aika lääkärille, A-klinikalle tai uuteen terapiaan, saatamme, opastamme, käymme reitin läpi etukäteen, eli kaikin puolin varmistamme, etteivät tämän kaltaiset syyt ole esteenä hoidon saamiselle.

- Tuen antaminen

Tuen antaminen lapselle tarkoittaa yleisesti aikuisen ajan ja huomion tarjoamista. Tarjoamme mahdollisuuden puhua tai olla puhumatta, miten lapsi kulloinkin tarvitsee. Huomioimme, että meillä on kaksi korvaa, mutta vain yksi suu, joten kommunikaation lasten kanssa tulisi tapahtua samassa suhteessa.

- Opettaa normaaleja arkisia toimintatapoja

Ohjaamme hyviin käytöstapoihin, kuten kiittäminen, ruokapöytätavat, tervehtiminen ja asioista sopiminen. Pyrimme toimimaan hyvinä esimerkkeinä, pyydämme anteeksi ja kiitämme sekä toisiamme että lapsia. Ohjaamme toistuvasti noudattamaan sääntöjä ja haemme erilaisia keinoja hillitä aggressiivisuutta, jonka kautta lapsella on mahdollisuus löytää väkivallattomia malleja saada tunteitaan purettua.

- Hyvinvoinnin tarjoaminen

Osoitamme kiinnostusta lapsia kohtaan päivittäin, tuemme ja kannustamme heitä. Meidän tehtävänäme ei ole kritisoida, vaan koittaa asenteillamme, käytöksellämme ja suhtautumisellamme osoittaa, että he ovat arvokkaita, vaikka he toimisivat itselleen haitallisella tavalla. Uudelleen ja uudelleen. Muutokset vaativat valtavat määrät toistoja, ja koitamme nähdä kaikki pienetkin myönteiset muutokset ja antaa palautetta niistä. Jos muutosta myönteiseen suuntaan ei näy, annamme palautetta siitä, ettei nuoren tilanne ole mennyt pahempaan. Luomme uskoa siihen, että jokainen päivä on mahdollisuus valita toisin.

- Turvallisuuden tarjoaminen

Pidämme huolen siitä, että nuorisokoti pysyy turvallisena kaikille. Puutemme heti, jos näemme tai kuulemme epäasiallista käytöstä joko toisia lapsia tai aikuisia kohtaan.

Toimimme johdonmukaisesti niin, että säännöt, rajat ja oikeudet pysyvät samana riippumatta siitä, kuka on töissä. Tähän pääsemme käymällä avointa keskustelua yhteisistä linjoista ja pitämällä kiinni yhteisesti sovituista asioista.

Omaohjaajan perustehtävät:

Omaohjaajan tehtävänä on kerätä lapsesta kaikki oleellinen perustieto. Omaohjaaja pyytää tiedot peruslomakkeeseen ja täyttää ne koneelle. Omaohjaaja tekee arvion lapsen tilanteesta asiakastietojärjestelmässä olevan mallin mukaisesti, käy sen läpi omaohjattavan kanssa ja kirjaa ylös lapsen oman näkemyksen asioista. Omaohjaaja käy läpi lapsen kanssa ennen neuvottelua neuvottelupohjan ja arvion lapsen sen hetkisestä tilanteesta, ja kirjaa ylös lapsen oman näkemyksensä tilanteestaan.

Omaohjaaja käy läpi lapsen perustarpeita ja huolehtii, että lapsella on vaatteita, hygieniatuotteita ja muita jokapäiväisessä elämässä tarvittavia asioita. Omaohjaaja rakentaa yhdessä lapsen kanssa hänen kuntonsa mukaista päiväohjelmaa, esim. koulu, opiskelu, kuntouttava työtoiminta jne. Jos lapsen kunto estää päiväohjelmasta huolehtimisen, etsimme keinoja ja tuemme kunnon kohentumista. Siedämme lapsen mahdollisen hitaankin etenemisen.

Omaohjaaja on säännöllisesti yhteydessä lapsen vanhempiin. Omaohjaaja myös varmistaa, että muulla työryhmällä on tarvittava tieto omaohjattavan tilanteesta ja että omaohjattavan asiat menevät eteenpäin. Omaohjaaja on yhteydessä niihin yhteistyötahoihin, joihin on tarvittavaa olla yhteydessä. Oma-ohjaaja myös varmistaa, että kun ei ole töissä on muilla ohjaajilla tiedossa, mitä omaohjattavan kanssa on sovittu tehtäväksi / tapahtuvaksi.

Päivittäisessä raportoinnissa kiinnitetään huomiota jokaisen lapsen omaan vointiin ja tilanteeseen. Oma-ohjaaja tekee kuukausittain omaohjattavasta lapsestaan kuukausikoosteen, jonka tarkoituksena on seurata lapsen tilannetta, hoito- ja kasvatussuunnitelmien toteutumista sekä tehdä näkyväksi lapsen kanssa tehtävä kuntouttava työskentely Nosteessa. Kuukausikooste toimitetaan sekä lapsen sosiaalityöntekijälle että huoltajalle. Kuukausikooste käydään läpi myös lapsen itsensä kanssa. Muutokset ja uuden tavoitteet lapsen tilanteessa asetetaan aina lapsen asiassa järjestettävässä neuvottelussa, jossa läsnä on sekä läheiset että lapsen oma vastuu sosiaalityöntekijä.

Päihdetyöntekijä

Päihdetyöntekijällä ei ole omaohjattavia. Päihdetyöntekijä tapaa mahdollisuuksien mukaan jokaista talon lasta viikoittain yksilötapaamisissa ja järjestää erilaista ryhmäohjausta päihteettömyyden tukemiseksi. Päihdetyöntekijän vastuulla on rakentaa ja ylläpitää meidän päihdetyömme mallia ja toteuttaa sitä. Päihdetyöntekijä toimii aina omaohjaajan kanssa yhteistyössä. Päihdetyöntekijälle ei voi kerääntyä sellaista tietoa, mitä ei voi lapsen tietoihin kirjata vaan hän toimii aktiivisesti yhtenä osana lapsen tilanteen kartoittamisessa yhteistyössä muun työryhmän kanssa. Päihdetyöntekijä tekee kaksivuorotyötä ja osallistuu arkisten ohjaajantoimien toteuttamiseen, kuten ruoanlaitto etc. oman aikataulunsa mukaisesti.

Päihdetyöstä on molemmissa Nosteen palvelupisteissä tehty erillinen päihdetyön suunnitelma.

Ravitsemus

Ruokailun järjestämisessä on huomioitu asiakkaiden toiveiden lisäksi erityisruokavaliot (diabetes, autoimmuunisairaudet, ruoka-aineyliherkkyydet, -allergiat ja -intoleranssit). Uskontoon tai eettiseen vakaumukseen perustuvat ruokavaliot ovat osa monikulttuurista palvelua, joka otetaan Nosteessa huomioon. Yksikön vaihtuvat ruokalistat kattavat kaikki välttämättömät ruoalle asetut perusvaatimukset. Lapsilla on mahdollisuus osallistua ruokalistojen suunnitteluun ja ruoanlaittoon yhdessä henkilökunnan kanssa.

Nuorisokoti tarjoaa jokaiselle lapselle kaikki päivittäiset ateriat. Ruokailuvälit ovat päiväaikaan 3–5 tuntia, yöaikaan noin 9 tuntia. Kotilomalla lapsen lomapaikkaan maksetaan vuorokautista luonapitokorvausta, joka turvaa lapselle ravinnon saannin myös kotiloman aikana.

Jokaisen lapsen ruokailuun ja nesteen saanti turvataan ja sitä seurataan päivittäisissä toiminnoissa (osallistuminen aterioille, syödyn ruoan laatu ja määrä), sekä kirjataan ylös lapsen päivittäiseen raportointiin asiakastietojärjestelmä Nappulaan.

Hygieniäkäytännöt

Säännöllinen ja suunnitelmallinen siivous ja tekstiilien puhtaanapito ovat olennainen osa asiakkaiden hyvinvointia ja viihtyvyyttä. Hyvä hygienia- ja puhtaus taso ennaltaehkäisee myös tarttuvien tautien leviämistä. Kaikille lapsille annetaan yksikköön muuttaessa opas henkilökohtaisesta hygieniasta huolehtimiseen ja perustarvikkeet (kuten hammasharja, deodorantti, pyyhkeet jne.). Hoitohenkilökunta seuraa lasten henkilökohtaisesta hygieniasta huolehtimisesta päivittäin ja tarvittaessa omaohjaaja neuvoo ja tukee lasta hygieniasta huolehtimisessa.

Lapset siivoavat ohjattuna omat huoneensa itse kerran viikossa, torstaisin. Yleisten tilojen siivous hoidetaan erillisen vuorokohtaisten tehtävien mukaan ohjaajien toimesta. Myös lapsia pyritään aktivoimaan yleisten tilojen siivoukseen osallistumiseen.

Nosteessa on lapsille oma vaatehuoltoon tarkoitettu lukollinen tila, missä lapset sekä pesevät että kuivaavat omat pyykkinsä. Tila sisältää pyykinpesukoneen, kuivaajan sekä mm. silitykseen tarvittavan välineistön. Lapset saavat ohjausta vaatehuoltoon ohjaajilta tarpeittensa mukaisesti. Henkilökunnalla on tarvittavat perustaidot vaatehuoltoon. Tarvittaessa uudet työntekijät perehdytetään sekä pyykinhuoltoon, että käytettäviin laitteisiin. Henkilökunta osaa hankkia tarvittavia lisätietoja sekä osaamista aktiivisesti myös itse.

Hygieniakäytännöistä on oma erillinen Suurtalouden omavalvontasuunnitelma.

Asiakasturvallisuus

Nuorisokoti Nosteessa on asiakkaiden turvallisuutta pyritty lisäämään erilaisin keinoin. Ikkunalasimme ovat turvalaseja, sakset ja ruoanlaitossa käytettävät veitset säilytetään lukitussa huoneessa ja lukitussa laatikossa. Huonekalujen materiaaleissa, sekä sijoittelussa on pyritty huomioimaan asiakkaiden turvallisuus. Urheiluvälineitä säilytetään lukollisessa kaapissa.

Noste 1:ssä ohjaajien toimistohuoneen ovesta on lasi, minkä läpi ohjaajat kykenevät seuraamaan asiakkaiden liikkumista yleisissä tiloissa esim. puhelinkeskusteluidensa aikana.

Terveysten- ja sairaanhoito

Hammashoito, joka on osa lapsen terveydenhoitoa, järjestetään kunnallisen hammashoidon kautta. Kiireetön ja kiireellinen sairaanhoito järjestetään hyvinvointialueen omassa sairaanhoidossa.

Kiireellinen sairaanhoito järjestetään alueen sairaanhoidon päivystyksessä, minne lapsi kuljetetaan joko henkilökunnan toimesta tai ambulanssilla. Mikäli lapsi viedään ambulanssi kyydillä sairaalahoitoon, lähtee lapsen mukana tai perässä henkilökuntaan kuuluva aikuinen heti kun se on mahdollista. Tarvittaessa yksikköön kutsutaan päivystäjä / lisätyövoimaa, jotta sieltä voi yksi työntekijä lähteä lapsen tueksi. Aina lapsen joutuessa kiireellisesti sairaalahoitoon ilmoitetaan siitä lapsen läheisille viipymättä ja heille tarjotaan mahdollisuus tulla sairaalaan lapsen tueksi.

Pitkäaikaissairauksien hoidosta vastaa erikoislääkäri. Jollei lapsella ole aiempaa hoitokontaktia, järjestetään se hyvinvointialueen terveydenhuollon kautta. Suositellut hoidot ja niiden seuranta tapahtuu yksikön hoitohenkilökunnan toimesta.

Äkillisissä kuolemantapauksissa otetaan yhteyttä 112 ja sen jälkeen yksikön johtajaan.

Äkillisissä kriisitilanteissa järjestetään sekä lapsille, että henkilökunnalle kriisiapua SPR:n kautta ja mahdollisesti pidempiaikaista tukea niin kauan kuin siihen on tarvetta. Hoidon tarpeen arviointi tehdään yhdessä työterveyshuollon kanssa.

Yhteistyö turvallisuudesta vastaavien viranomaisten ja toimijoiden kanssa

Asiakasturvallisuuden edistäminen edellyttää yhteistyötä kaikkien turvallisuudesta vastaavien viranomaisten ja toimijoiden kanssa. Palo- ja pelastusviranomaiset asettavat omat velvoitteensa edellyttämällä mm. pelastus- ja poistumisturvallisuussuunnitelman, mitkä Nosteesta löytyvät erillisinä ohjeinaan. Nosteen henkilökunnalla on myös ilmoitusvelvollisuus palo- ja muista onnettomuusriskeistä pelastusviranomaisille.

Nuorisokodin toiminta on ympärivuorokautista ja siellä on aina henkilökuntaa paikalla. Mikäli asiakasturvallisuudessa havaitaan puutteita, niihin puututaan heti henkilökunnan toimesta.

Nuorisokodilla on palo- ja pelastussuunnitelma. Palohälytyksen sattuessa henkilökunta toimii palo- ja pelastussuunnitelman mukaisesti ja tekee ilmoituksen hälytyskeskukseen (112). Palohälyttimet testataan säännöllisesti henkilökunnan toimesta.

Henkilökunnalle järjestetään sekä EA että hätäensiapu koulutus ja niitä päivitetään koulutussuunnitelman mukaisesti.

3.3.2 Toimitilat ja välineet

Toimitilat

Noste 1 toimii omakotitalossa. Tila on yksitasoinen, noin 350m²:n suuruinen talo. Tilat on rakennettu erityisesti asumisyksikkökäyttöön ja remontoitu viimeksi vuoden 2020 loppupuolella. Tilojen ylläpidosta ja huollosta vastaa ulkopuolinen taho.

Käytössä olevat ulko-ovet ovat aina lukittuina, paloturvallisuuden vaatima ulospääsy on aina mahdollinen. Tilassa on sähköverkkoon liitetty palovaroitinjärjestelmä.

Jokaisella lapsella on käytössään oma, lukollinen huone (12–17 m²) ja huoneessa perusvarustus (sänky, kirjoituspöytä ja vaatekaappi). Lisäksi lapsi voi tuoda huoneeseensa omia kalusteitaan ja tavaroitaan turvallisuuskulma huomioiden. Lapsi saa osallistua oman huoneensa sisustamiseen oman mielenkiintonsa mukaisesti. Lapsen omaa huonetta ei

käytetä hänen poissaollessaan muihin tarkoituksiin, niin kauan kuin hän asuu ja on sijoitettuna yksikköön.

Yhteisessä käytössä ovat olohuone (39 m²), keittiö ja ruokailutila, pesutilat sekä kodinhoituhuone. Rakennuksessa on lisäksi ohjaajien toimisto ja neuvottelutila.

Noste 2 toimii omakotitalossa. Tila on yksitasoinen, noin 250 m² suuruinen talo. Tilat on remontoitu 2024 syksyllä ennen toiminnan aloittamista. Tilojen ylläpidosta ja huollosta vastaa ulkopuolinen taho.

Käytössä olevat ulko-ovet ovat aina lukittuina, paloturvallisuuden vaatima ulospääsy on aina mahdollinen. Tiloissa on sekä sähköverkossa, että tukijärjestelmänä pattereilla toimiva palohälytin järjestelmä.

Jokaisella lapsella on käytössään oma, lukollinen huone (12-17 m²) ja huoneessa perusvarustus (sänky, kirjoituspöytä ja vaatekaappi). Lisäksi lapsi voi tuoda huoneeseensa omia kalusteitaan ja tavaroitaan turvallisuus huomioiden. Lapsi saa osallistua oman huoneensa sisustamiseen oman mielenkiintonsa mukaisesti. Lapsen omaa huonetta ei käytetä hänen poissaollessaan muihin tarkoituksiin, niin kauan kuin hän asuu ja on sijoitettuna yksikköön.

Yhteisessä käytössä ovat olohuone (28 m²) ja samassa yhteydessä avokeittiö ja ruokailutila.

Lapsilla on käytössä pesutilat sekä kodinhoituhuone.

Rakennuksessa on lisäksi ohjaajien toimisto, sekä eristyshuone.

Terveystieteiden laitteen ja tarvikkeiden vastaavat palvelupisteiden sairaanhoitajat.

Molemmissa palvelupisteissä on oma asiakaskuljetuksiin käytössä oleva henkilöauto.

Teknologiset ratkaisut Noste 1 ja 2

Henkilökunnan ja asiakkaiden turvallisuudesta huolehditaan hälytys- ja kutsulaitteilla.

Turva- ja kutsulaitteiden toimintavarmuudesta vastaa

Yksikön johtaja Rita Timmerbacka, p. 0400 150499

3.3.3 Asiakas- ja potilastietojen käsittely ja tietosuojat

Henkilötiedolla tarkoitetaan kaikkia tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan luonnolliseen henkilöön liittyviä tietoja. Sosiaalihuollossa asiakastiedot ovat arkaluonteisia, salassa pidettäviä henkilötietoja. Käytännössä sosiaalihuollon toiminnassa asiakasta koskevien henkilötietojen käsittelyssä muodostuu lainsäädännössä tarkoitettu henkilörekisteri.

Henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan EU:n yleistä tietosuoja-asetusta (EU) 2016/679. Tämän lisäksi on käytössä kansallinen tietosuoja laki (1050/2018), joka täydentää ja täsmentää tietosuoja-asetusta. Henkilötietojen käsittelyyn vaikuttaa myös toimialakohtainen lainsäädäntö.

Rekisterinpitäjällä tarkoitetaan sitä tahoa, joka yksin tai yhdessä toisten kanssa määrittelee henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset. Rekisterinpitäjän tulee ohjeistaa mm. alaisuudessaan toimivat henkilöt, joilla on pääsy tietoihin (tietosuoja-asetus 29 artikla). Tietosuoja-asetuksessa säädetään myös henkilötietojen käsittelyn keskeisistä periaatteista.

Rekisterinpitäjän tulee ilmoittaa henkilötietojen tietoturvaloukkauksista valvontaviranomaiselle ja rekisteröidylle. Rekisteröidyn oikeuksista säädetään asetuksen 3 luvussa, joka sisältää myös rekisteröidyn informointia koskevat säännöt.

Tietosuojavaikuttetun toimiston verkkosivuilta löytyy kattavasti ohjeita henkilötietojen asianmukaisesta käsittelystä.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä (703/2023) mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöllä ja muulla asiakas- ja potilastietoja käsittelevällä henkilöllä on käyttöoikeus vain työtehtävissään tarvitsemiinsa välttämättömiin asiakastietoihin. Nuorisokoti Nosteella on erillinen Tietoturvasuunnitelma, jota ei ole säädetty julkisesti nähtävänä pidettäväksi, mutta on osa yksikön omavalvonnan kokonaisuutta. Sekä Noste 1:n että 2:n tietoturvasuunnitelma on nähtävissä henkilökunnalle Nappula tietojärjestelmässä. Tietoturvasuunnitelma sisältää henkilökunnalle ohjeistuksen menettelystä virhe- ja ongelmatilanteissa, sekä jatkuvuudenhallinnasta.

3.3.4 Tietojärjestelmät ja teknologian käyttö

Asiakastyön kirjaaminen

Asiakastyön kirjaaminen on jokaisen ammattilaisen vastuulla. Kirjaamisvelvoitteesta on säädetty laissa sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista 4 §:ssä. Yksittäisen asiakkaan asiakastietojen kirjaaminen on jokaisen ammattihenkilön vastuulla ja edellyttää ammatillista harkintaa siitä, mitkä tiedot kussakin tapauksessa ovat olennaisia ja riittäviä.

Nosteessa asiakastyön kirjaukseen perehdytetään perehdytysuunnitelman mukaisesti. Kirjauksilla on erittäin paljon painoarvoa työn toteuttamisen sekä lapsen elämän dokumentoinnin kannalta. Asiakastietoja käytetään asiakkaan kuntoutuspalveluiden järjestämiseen, suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä hänen asiakasmaksujensa käsittelyyn. Suostumus asiakkaan tietojen käsittelyyn saadaan hoito- ja kasvatussuunnitelman

allekirjoituksella ja siitä on maininta ensimmäisessä hoito- ja kasvatussuunnitelmassa. Kirjaaminen asiakastietojärjestelmään asiakkaan asiassa on välttämätöntä tiedon välittymiseksi. Vuorossa oleva ohjaaja antaa suullisen raportin seuraavaksi vuoroon tulevalle ohjaajalle ja samalla varmistaa, että asianmukaiset lapsia koskevat asiat, tapahtumat ja huomiot ovat kirjattu asiakastietojärjestelmään. Henkilötietoja koskeviin sähköisiin tiedostoihin on pääsy ainoastaan nimetyt hoitohenkilöstöön kuuluvat työntekijät erillisen käyttäjätunnuksen ja salasanan avulla. Tietosuojavaltuutetun toimistosta tarkastetun ohjeistuksen mukaisesti myös kokemusasiantuntijoille myönnetään oikeudet asiakastietojärjestelmään, koska oletus, että joku aikaisemman rikoshistoriansa vuoksi olisi ennakkokriminalisoitavissa on väärä ja lainvastainen. Tiedot poistetaan järjestelmästä sovitun ajan kuluttua, kuitenkin noudattaen tietosuojasääntöä.

Tietoturvaohjeet ovat keskeinen osa yksikön tietosuojan toteutumista ja tärkeä osa henkilökunnan sekä opiskelijoiden ja harjoittelijoiden perehdytystä. Kaikki työntekijät allekirjoittavat salassapitosopimuksen.

Paperisia asiakastietoja käsitellään, säilytetään, arkistoidaan ja hävitetään asianmukaisella tavalla.

Tietosuojaan on erillinen tietosuojasuunnitelma (päivitetty 12.9.2024), joka on osa perehdytysohjelmaa ja materiaalia.

Nosteen tietosuojavastaavana toimii Janne Jääskeläinen, p. 040 5930730

3.3.5 Infektioiden torjunta ja yleiset hygieniakäytännöt

Tartuntatautilain 17 §:n mukaan sosiaalihuollon toimintayksikön on torjuttava suunnitelmallisesti hoitoon liittyviä infektioita. Nosteessa hygieniayhdyshenkilönä toimii yksikön sairaanhoitaja Sari Suominen, p. 040 6453110. Nosteessa ennaltaehkäistään infektioiden leviämistä ylläpitämällä riittävää puhtautta päivittäisaskareissa ja yksikön yhteiskäytössä olevissa tiloissa. Sairastuneet hoidetaan heidän omissa huoneissaan.

3.3.6 Lääkehoidosuunnitelma

Lääkehoito

Lääkehoidon suunnittelusta ja organisoinnista vastaavat yksikön johtaja ja yksikön lääkeshoidosta vastaava sairaanhoitaja. Tästä on molemmissa palvelupisteissä erillinen kirjallinen lääkeshoidon suunnitelma.

Lääkehoidon määrää aina lääkäri, joka myös vastaa potilaan lääkeshoidon kokonaisuudesta. Yksikössä lääkehoitoa toteutetaan aina lääkärin määräysten mukaisesti ja vastuussa lääkeshoidosta ovat koulutetut ja lääkehoitoon perehtyneet henkilöt, joilla on lääkeshoidon

toteuttamiseen vaadittavat luvat. Yksikkötasolla lääkehoidon toteuttamiseen liittyvissä asioissa kokonaisvastuu on lääkehoidosta vastaavalla sairaanhoitajalla. Jokainen lääkehoitoa toteuttava tai siihen osallistuva on kuitenkin vastuussa omasta toiminnastaan.

Asiakkaan hoidon tarpeen arvioinnista, lääkehoidon ohjauksesta, neuvonnasta ja vaikuttavuuden arvioinnista vastaavat lääkäri ja lääkehoitoa toteuttavat ammattihenkilöt yhdessä. Lähtökohtana on, että lääkehoidon toteutukseen osallistuvat ainoastaan koulutuksen saaneet terveydenhuollon ammattihenkilöt. Lääkehoitoon kouluttamattomat voivat toimia sellaisessa lääkehoidon toteutuksessa, joka on yleisesti tarkoitettu asiakkaan itsensä toteutettavaksi.

Yksikön sairaanhoitajana ja lääkehoidosta vastaavana toimii sh Sari Suominen.

Yhteystiedot: puhelin 040 6453110, sähköposti sari.suominen@nuorisokotinoste.fi

Noste 1: Lääkehoitosuunnitelma 25.3.2025

Noste 2: Lääkehoitosuunnitelma 25.3.2025

Rajattu lääkevarasto

Nosteessa ei ole rajattua lääkevarastoa.

3.3.7 Lääkinnälliset laitteet

Nuorisokoti Nosteessa on suppea lääkinnällisten laitteiden valikoima. Yksikön lääkinnällisistä laitteista (mm. laastarit, kondomit, alkometri ja huumausainetestit) on erillinen listaus.

Nuorisokoti Nosteen lääkinnällisistä laitteista on vastuussa sh Sari Suominen.

Yhteystiedot: puhelin 040 6453110, sähköposti sari.suominen@nuorisokotinoste.fi

3.4 **Asiakas- ja potilastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyyden ja osaamisen varmistaminen**

Riittävä ja osaava sekä palveluyksikön omavalvontaan sitoutunut henkilöstö on keskeinen tekijä palvelujen saatavuuden, laadun ja asiakas- ja potilasturvallisuuden varmistamisessa sekä palvelujen kehittämisessä.

Henkilöstön ammattioikeudet tarkistetaan jo haastatteluvaiheessa ja rikosrekisteriote viimeistään työsuhteen alkaessa.

Opiskelijoille nimetään työpaikkaohjaaja, ja heiltä pyydetään päivitetty opintosuoritusote keskeneräisistä opinnoista. Opiskelijat eivät voi toimia yksin vuorossa, vaan heillä on aina oltava ammattipätevyyden omaava henkilö tukena.

Henkilöstösuunnittelussa otetaan huomioon toimintaan sovellettava lainsäädäntö.

Nuorisokoti Nosteessa toiminta on luvanvaraista, ja meillä otetaan huomioon myös luvassa määritelty henkilöstömitoitus, joka on Noste 1:ssä on 9,1 henkilöä ja Noste 2:ssa 10, sekä henkilöstörakenne pätevyys- sekä koulutusvaatimusten osalta. Lastensuojelun sijaishuollossa tulee ottaa huomioon lastensuojelulaissa sille asetetut vaatimukset.

Nuoriskoti Nosteessa molemmissa palvelupisteissä henkilöstölle on erityisiä vaatimuksia päihteillä oireilevien lasten hoidossa, koska lapset saattavat tulla tai oleskella sijaishuoltopaikassa myös päihtyneenä. Rekrytoinnissa on otettu huomioon hakijoiden sopivuus sekä muodollinen pätevyys kulloinkin haettavaan tehtävään. Nuorisokoti Nosteella kuuluu osana lapsille tarjottavaa kuntouttavaa palvelua kokemusasiantuntijuutta. Kokemusasiantuntijuudella on mahdollisuus lisätä henkilökunnan osaamista ja ymmärrystä päihteidenkäyttöön sekä rikollisuuteen liittyen. Kokemusasiantuntijamme ovat käyneet kokemusasiantuntijakoulutuksen.

Käytämme molemmissa palvelupisteissä vakituista sijaishenkilökuntaa.

3.5 Yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja asiakkaan aseman ja oikeuksien varmistaminen

Palveluyksikön asiakkaan itsemääräämisoikeuden vahvistamiseksi laaditusta suunnitelmasta ja ohjeista, joka on osana omavalvontasuunnitelmaa vastaa yksikön johtaja Rita Timmerbacka, rita.timmerbacka@nuorisokotinoste.fi, p. 0400 150499

Hoito- ja kasvatussuunnitelma lastensuojelun sijaishuollossa

Sijaishuoltopaikan tulee täydentää yhteistyössä lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa asiakassuunnitelmaa tarvittaessa erillisellä hoito- ja kasvatussuunnitelmalla. Jos lapselle ei ole aiemmin laadittu hoito- ja kasvatussuunnitelmaa, tulee se laatia viipymättä, jos lapseen on kohdistettu sijaishuollossa rajoituksia tai on todennäköistä, että lapseen tullaan kohdistamaan rajoituksia. Hoito- ja kasvatussuunnitelman tarkoituksena on havainnollistaa asiakassuunnitelmaan kirjatut tavoitteet ja kuvata yksityiskohtaisesti, miten lapsen tarpeisiin vastataan turvaten lapsen hyvä kohtelu.

Hoito- ja kasvatussuunnitelma on tehtävä yhdessä lapsen kanssa ja sitä varten on kuultava myös lapsen huoltajia, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta tai mahdotonta. Hoito- ja kasvatussuunnitelma on toimitettava tiedoksi lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle.

Hoito- ja kasvatussuunnitelma Nosteessa

Hoito- ja kasvatussuunnitelma valmistellaan yhteistyössä lapsen ja hänen asioistaan vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa. Hoito- ja kasvatussuunnitelman kirjaa lapsen omaohjaaja ja samalla omaohjaaja käy kirjaamansa hoito- ja kasvatussuunnitelman läpi suullisesti lapsen kanssa ja toimittaa sen kirjallisesti lapsen vanhemmille / huoltajille. Hoito- ja kasvatussuunnitelmaan kuvaillaan lapsen yksilölliset tarpeet sijaishuollon aikana, ja se perustuu sijoituksen alussa valmistuneeseen arviointiin lapsen tilanteesta sekä lapsen asiakassuunnitelmaan.

Hoito- ja kasvatussuunnitelmaan on eriteltävä, mikäli lapseen tullaan kohdistamaan rajoitustoimenpiteitä, suunnitelma siitä, millä keinoin rajoitustoimenpiteet ovat ehkäistävissä ja mitä mahdollisia rajoitustoimenpiteitä tullaan asettamaan, mikäli lapsi vaarantaa oman kasvunsa ja kehityksensä.

Hoito- ja kasvatussuunnitelman toteutumista seurataan lapsen asiakassuunnitelman neuvotteluissa, vähintään puolen vuoden välein ja tarvittaessa tiiviimmin.

Itsemääräämisoikeus

Itsemääräämisoikeus on jokaiselle kuuluva perusoikeus, joka muodostuu oikeudesta henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen. Siihen liittyvät läheisesti oikeudet yksityisyyteen ja yksityiselämän suojaan. Henkilökohtainen vapaus suojaa henkilön fyysisen vapauden ohella myös hänen tahdonvapauttaan ja itsemääräämisoikeuttaan. Sosiaalihuollon palveluissa henkilökunnan tehtävänä on kunnioittaa ja vahvistaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta ja tukea hänen osallistumistaan palvelujensa suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Itsemääräämisoikeus nuorisokoti Nosteessa

Sijaishuollossa olevalla lapsella on oikeus hänelle tärkeisiin, turvallisiin ja läheisiin ihmissuhteisiin. Lapsella on oikeus tavata hänelle läheisiä ihmisiä, vanhempiaan ja sisarusiaan. Yhteydenpito voi tapahtua tapaamalla, puhelimitse, sosiaalisessa mediassa, sähköpostitse tai muilla tavoilla. Yhteydenpidosta päättää lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä, ja jos yhteydenpitoa rajoitetaan, tehdään se vastuusosiaalityöntekijän valituskelpoisella päätöksellä. Lapsella on oikeus saada pitää yhteyttä vastuusosiaalityöntekijäänsä puhelimitse ja tapaamalla häntä kahden kesken. Lapsi ja sosiaalityöntekijä sopivat tapaamiset heille sopivina aikoina joko sijaishuoltopaikassa tai sen ulkopuolella.

Lapsella on oikeus harjoittaa kulttuurista, uskonnollista ja vakaumusellista tapaansa elää, huomioiden saman vapauden muilla yksikköön sijoitetulla lapsilla. Lapsella on oikeus seksuaaliseen suuntautumiseensa, huomioiden muiden lasten loukkaamattomuuden ja koskemattomuuden.

Jokaisella lapsella on käytössä oma huone, joka on lukittavissa niin, ettei nuorisokodin muut lapset pääse sinne. Lapsella on oikeus osallistua itseään koskevaan päätöksentekoon, ilmaista mielipiteensä ja kantansa omassa asiassaan. Lasta koskevan päätöksenteon tulee aina olla kuntoutumisen kannalta perusteltua, lapsen kannalta välttämätöntä ja hänen etunsa mukaista.

Itsemääräämisoikeuden rajoittaminen

Lasten ja nuorten itsemääräämisoikeuden rajoittamisesta on erityiset säännökset lastensuojelulain 11 luvussa. Nosteessa ei rajoiteta sinne sijoitetun lapsen henkilökohtaista vapautta ja koskemattomuutta ilman painavia perusteita. Rajoitustoimenpiteet ovat yksilöllisiä ja niissä noudatetaan aina pienimmän mahdollisen puuttumisen periaatetta. Kysymyksessä on erityis- ja vaativan tason nuorisokodit, joiden asiakkaat ovat oirehtineet ja mahdollisesti oirehtivat edelleen tekemällä rikoksia ja käyttämällä päihteitä, kuitenkin yksikön tulee turvata kaikille lapsille päihteistä vapaa jakso, ja sen saavuttamiseksi on lasta joissain tilanteissa perustellusti syytä rajoittaa. Tämä tarkoittaa sitä, että rajoitustoimenpiteiden tulee aina tukea lasta päihteettömään sekä rikoksettomaan elämään ja turvata hänen kasvunsa ja kehityksensä. Rajoitustoimenpiteillä on mahdollisuus luoda turvallisuutta lapsen mahdolliseen rajattomaan elämään ja niiden avulla varmistetaan myös, ettei lapsi jää heitteille.

Lapsen sijaishuollon toteuttaminen on julkinen hallintotehtävä, jonka toteuttamisessa on huomioitava tarkasti lapsen perus- ja ihmisoikeudet. Jokaisen lastensuojelulaitoksen hoito- ja kasvatushenkilökuntaan kuuluvan henkilön, lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän sekä muiden lasten sijaishuollosta vastaavien tahojen täytyy tuntea lastensuojelulain 11 luvun rajoitustoimenpiteitä koskevat säännökset. Uudistettu lastensuojelulain 60 § edellyttää, että sijaishuollon palveluntuottaja huolehtii henkilökuntansa osaamisesta ja perehdytyksestä, jotta muun muassa lastensuojelulain mukaisia rajoitustoimenpidesäännöksiä sovelletaan asianmukaisesti ja niitä toteutetaan lainmukaisella tavalla.

Perus- ja ihmisoikeussäännösten mukaan rajoitusten käytön on perustuttava täsmällisiin, tarkkarajaisiin ja laissa määriteltäviin edellytyksiin. Rajoituksilla puututaan lapsen perus- ja ihmisoikeuksiin.

Rajoituksia saadaan käyttää vain, jos:

- rajoitus on lapsen edun mukainen

- rajoitus on oikeassa suhteessa lapsen ikään ja kehitystasoon nähden
- rajoitus on lapsen hoidon ja huolenpidon tai sijaishuollon tarkoituksen toteuttamisen kannalta

perusteltu ja sopiva

- rajoituksen käyttäminen on välttämätöntä lapsen oman tai muiden henkilöiden terveyden vakavan vaarantumisen vuoksi, ruumiillisen koskemattomuuden turvaamiseksi tai merkittävän omaisuusvahingon ehkäisemiseksi
- edellä mainitun estämättä yhteydenpitoa voidaan rajoittaa, jos lapsi itse vastustaa yhteydenpitoa
- rajoitus on oikeassa suhteessa suojeltavaan etuun nähden
- lapsen mielipide rajoituksesta on selvitetty 20 §:n mukaisesti, ellei se ole ilmeisen mahdotonta ja
- muut, lievemmat keinot eivät ole tilanteeseen soveltuvia.

Hoito- ja kasvatussuunnitelmaan on eriteltävä, mikäli lapseen tullaan kohdistamaan rajoitustoimenpiteitä, suunnitelma siitä, millä keinoin rajoitustoimenpiteet ovat ehkäistävissä ja mitä mahdollisia rajoitustoimenpiteitä tullaan asettamaan, mikäli lapsi vaarantaa oman kasvunsa ja kehityksensä.

Nosteessa käytettävät lastensuojelulain (LsL:n) mukaiset rajoittamispäätökset

Yhteydenpidon rajoittaminen (LsL 62§)

Huostaanotetun lapsen asiakassuunnitelmaan on kirjattava, miten lapsen yhteydenpito ja yhteistoiminta lapsen vanhempien ja muiden hänelle läheisten henkilöiden kanssa toteutetaan. Yhteydenpitoa voidaan kuitenkin rajoittaa päätöksellä vain, jos yhteydenpito vaarantaa lapsen sijaishuollon tarkoituksen toteuttamisen ja rajoittaminen on lapsen hoidon ja kasvatuksen kannalta välttämätöntä, yhteydenpidosta on vaaraa lapsen hengelle terveydelle, kehitykselle tai turvallisuudelle, rajoittaminen on välttämätöntä vanhempien tai perheen muiden lasten tai laitoksen muiden lasten tai henkilöstön turvallisuuden vuoksi tai 12 vuotta täyttänyt lapsi vastustaa yhteydenpitoa.

Päätös yhteydenpidon rajoittamisesta on tehtävä yksilöllisen harkinnan perusteella kullekin lapselle erikseen. Lapsen lakiin perustuvaa oikeutta yhteydenpitoon ei voida rajoittaa kollektiivisilla koko sijaishuoltoyksikköä koskevilla säännöillä. Laitoksen säännöissä ei voida määrätä, että lapsen luvattoman poissaolon jälkeisenä seuraamuksena perutaan lapsen suunniteltu kotona käyminen tai otetaan kännykkä pois. Sijoitushyvinvointialue tai sijaishuoltopaikka ei voi myöskään automaattisesti määrätä sijaishuoltoon siirtyville lapsille

erilaisia "siirtymä-" tai "rauhoittumisaikoja", vaan yhteydenpidon rajoittamisen tulee aina perustua tapauskohtaiseen harkintaan ja lapsen yksilölliseen tarpeeseen.

Lähtökohtaisesti lapsen tulee voida käyttää omistamaansa puhelinta ikä- ja kehitystasonsa mukaisesti. Jos puhelimen käytöstä ei aiheudu haittaa lapselle, ei ole perustetta puuttua sen käyttöön.

Kasvatuksellisilla perusteilla puhelimen käyttöön voidaan puuttua silloin, kun sen käytöstä aiheutuu haittaa lapsen kasvulle ja kehitykselle. Kyse on tällöin lapsen päivittäisen hoidon ja huolenpidon järjestämisestä ja kasvun ja kehityksen tukemisesta. Esimerkiksi jos lapsi ei nuku öisin puhelimen käytön takia, puhelin voidaan ottaa yöajaksi pois unen turvaamiseksi. Haitta on aina arvioitava suhteessa kyseessä olevan yksittäisen lapsen ikään, kehitystasoon ja yksilölliseen tilanteeseen. Erillistä rajoituspäätöstä ei tarvita, ellei lapsi tai vanhempi vastusta toimenpidettä. Kasvatuksellinen toimenpide ei kuitenkaan voi olla tarkoitukseltaan, intensiteetiltään tai kestoaltaan rajoitustoimenpidettä vastaava. Tilanteen jatkuessa on tarpeen keskustella sosiaalityöntekijän kanssa mahdollisesta rajoituspäätöksen tekemisen tarpeesta. Puhelimen haltuunotto ei saa tosiasiallisesti rajoittaa lapsen yhteydenpitoa, ellei siitä tehdä erillistä päätöstä.

Lapsen yhteydenpidon rajoittamisesta tekee tarvittaessa hänen vastuusosiaalityöntekijänsä valituskelpoisen päätöksen. Päätös valmistellaan enintään yhdeksi vuodeksi kerrallaan. Lyhytaikaisesta, enintään 30 vuorokautta kestävästä LsL 62§:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetusta rajoittamisesta voi kuitenkin päättää myös lastensuojelulaitoksen johtaja. Yhteydenpidon rajoitus on lopetettava heti, kun se ei enää ole LsL 62§:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla tarpeellinen.

Aineiden ja esineiden haltuunotto (LsL 65§)

Lastensuojelulaitoksen on otettava haltuun lapsen hallussa olevat päihtymistarkoituksessa käytettävät aineet tai tällaisen aineen käyttöön erityisesti soveltuvat välineet ja sellaiset aineet tai esineet, jotka on tarkoitettu lapsen itsensä tai toisen henkilön vahingoittamiseen.

Laitoksen haltuun saadaan ottaa myös sellaiset aineet tai esineet, jotka ominaisuuksiensa puolesta soveltuvat vaarantamaan lapsen omaa tai toisen henkilön henkeä, terveyttä tai turvallisuutta tai vahingoittamaan omaisuutta, jos on todennäköistä, että lapsi käyttää aineita tai esineitä näihin tarkoituksiin. Lisäksi laitoksen haltuun saadaan ottaa lapsella olevat lapsen oman tai toisten lasten sijaishuollon järjestämistä tai laitoksen yleistä järjestystä todennäköisesti vakavasti haittaavat muut aineet ja esineet sekä lapsen hallussa olevat tupakkatuotteet, joita lapsi ei saa tupakkalain (549/2016) 118§:n mukaan pitää hallussaan. Lastensuojelulaki ei kuitenkaan oikeuta tekemään lapselle henkilöntarkastusta tai tarkastamaan tämän huonetta, omaisuutta tai lähetyksiä tupakkatuotteiden löytämiseksi. Lastensuojelulaki ei myöskään velvoita laitosta ottamaan haltuun lapsella olevia tupakkatuotteita. Harkitessa tupakkatuotteiden haltuun ottoa, tulee arvioida sitä, onko

haltuunotolla tilanteessa enemmän myönteisiä kuin kielteisiä vaikutuksia lapsen tilanteeseen.

Haltuunoton voi tehdä laitoksen johtaja tai laitoksen hoito- ja kasvatushenkilökuntaan kuuluva henkilö. Asiasta on viipymättä ilmoitettava johtajalle tai hänen määräämälleen henkilölle, jonka tulee tehdä haltuunotosta päätös, jollei omaisuutta palauteta.

Haltuun otettu omaisuus on palautettava lapselle viimeistään sijaishuollon päättyessä, ellei omaisuuden palauttamisesta tai hävittämisestä ole muussa laissa toisin säädetty.

Ampumaaselain ja räjähdeasetuksen mukaan lapselta otetut luvattomat ampuma-aseet, kaasusumuttimet sekä räjähteet on luovutettava poliisille. Alkoholijuoman tai muun alkoholipitoisen aineen hävittämisestä säädetään alkoholilaissa.

Tupakkalaissa säädetään tupakkatuotteiden hävittämisestä. Tupakkatuotteet on palautettava 18-vuotiaalle tai sijaishuollon päättyessä alaikäisen huoltajalle, koska tupakkatuotteita ei voida hävittää, ellei niitä ole julistettu valtiolle menetetyiksi.

Henkilöntarkastus (LsL 66§)

Henkilöntarkastuksella tarkoitetaan sen tutkimista, mitä lapsella on vaatteissaan tai vaatteiden ja ihon väliin kätkeytynä.

Lapselle voidaan tehdä henkilöntarkastus, jos laitoksen henkilökunnalla on perusteltua syytä epäillä, että lapsella on yllään tai vaatteissaan päihtymistarkoituksessa käytettäviä aineita tai aineen käyttöön soveltuvia välineitä tai sellaisia esineitä, jotka on tarkoitettu lapsen itsensä tai toisen henkilön vahingoittamiseen. Päihtymistarkoitukseen käytettävät aineet hävitetään asianmukaisella tavalla, alkoholi hävitetään henkilökunnan toimesta toisen henkilökuntaan kuuluvan henkilön läsnä ollessa. Huumausaineiden tai lapselle kuulumattomat lääkeaineet takavarikoidaan. Takavarikoiduista huumausaineista tehdään välittömästi ilmoitus poliisille, joka myös tulee noutamaan takavarikoidut päihtymistarkoituksissa käytetyt aineet Nosteelta. Jatkotoimista huumausaineiden osalta päättää poliisi.

Henkilöntarkastuksella puututaan perustuslaissa suojattuun henkilökohtaiseen koskemattomuuteen, joten säännöksessä määriteltyjä edellytyksiä on noudatettava tiukasti. Tarkastusta ei voida tehdä muiden kuin laissa nimenomaisesti määriteltyjen esineiden ja aineiden etsimiseksi.

Tarkastuksen ja katsastuksen tekee laitoksen johtaja tai hänen määräämänsä laitoksen hoito- ja kasvatushenkilökuntaan kuuluva henkilö. Tarkastus ja katsastus on tehtävä laitoksen hoito- ja kasvatushenkilökuntaan kuuluvan toisen henkilön läsnä ollessa, jollei erityisestä syystä muuta johdu. Tarkastuksen ja katsastuksen tekijän ja siinä läsnä olevan henkilön on oltava lapsen kanssa samaa sukupuolta, jollei kyseessä ole terveydenhuollon ammattihenkilö. Verikokeen saa ottaa vain terveydenhuollon ammattihenkilö.

Henkilökatsastus (LsL 66§)

Lapselle voidaan tehdä henkilökatsastus, jos on perusteltua syytä epäillä, että hän on käyttänyt päihdyttäviä aineita. Henkilökatsastus tarkoittaa, että epäilty käyttö selvitetään puhalluskokeella, virtsanäytteellä tai sylkinäytteellä.

Lapsi on sijaishuollossa aina alisteisessa asemassa lastensuojeluviranomaisiin ja laitoksen aikuisiin nähden. Suostumuksen pyytämistä lapselta huumetestin tekemistä varten ei sijaishuoltoon sijoitetun lapsen osalta voida pitää asianmukaisena, eikä lapsen mahdollisesti antamaa suostumusta pätevänä ja aitona. Lapsi voi olla siinä käsityksessä, ettei hänellä tosiasiassa ole mahdollisuutta kieltäytyä toimenpiteistä. Lapsella on kuitenkin oikeus mennä huumetestiin terveydenhuoltoon vapaaehtoisesti omasta aloitteestaan. Terveydenhuollon avopäihdepalveluissa voidaan sopia säännölliset huumetestit osana lapsen päihdeterveydenhuoltoa lapsen vapaaehtoisesti antamalla, aidolla ja todellisella suostumuksella. Tällöin on tehtävä selkeä ero vapaaehtoisuuteen perustuvien lapsen päihdehoitoon liittyvien seulojen ottamisen ja henkilökatsastuksen välillä.

Lapsen kanssa päihdepalveluissa sovittu, suunnitelmaan perustuva terveydenhuollon päihdehoidon toteuttaminen on kirjattava lapsen asiakassuunnitelmaan sekä hoito- ja kasvatussuunnitelmaan. Lapsella on halutessaan oikeus kieltäytyä hänen kanssaan sovitusta päihdehoidosta ja huumetestien ottamisesta milloin vain, eikä tästä voi rangaista lasta kasvatuksellisilla toimenpiteillä.

Tarkastuksen ja katsastuksen tekee laitoksen johtaja tai hänen määräämänsä laitoksen hoito- ja kasvatushenkilökuntaan kuuluva henkilö. Tarkastus ja katsastus on tehtävä laitoksen hoito- ja kasvatushenkilökuntaan kuuluvan toisen henkilön läsnä ollessa, jollei erityisestä syystä muuta johdu. Tarkastuksen ja katsastuksen tekijän ja siinä läsnä olevan henkilön on oltava lapsen kanssa samaa sukupuolta, jollei kyseessä ole terveydenhuollon ammattihenkilö.

Omaisuuksien ja lähetysten tarkastaminen tai lähetyksen luovuttamatta jättäminen (LsL 67§)

Lapsen käytössä olevat tilat tai hallussa oleva omaisuus saadaan tarkastaa, jos on perusteltua syytä epäillä, että lapsella on hallussaan päihtymistarkoitukseen käytettävää ainetta, tällaisen aineen käyttöön erityisesti soveltuvia välineitä, aineita tai esineitä, jotka on tarkoitettu lapsen itsensä tai toisen henkilön vahingoittamiseen, aineita tai esineitä, jotka ominaisuuksiensa puolesta soveltuvat vaarantamaan lapsen omaa tai toisen henkilön henkeä, terveyttä tai turvallisuutta tai vahingoittamaan omaisuutta, jos on todennäköistä, että lapsi käyttää aineita tai esineitä näihin tarkoituksiin tai aineita tai esineitä, jotka todennäköisesti vakavasti haittaisivat lapsen oman tai toisten lasten sijaishuollon järjestämistä tai laitoksen yleistä järjestystä. Tarkastus voidaan myös tehdä, jos on kiireellisesti selvitettävä lapsen olinpaikka.

Tarkastusta ei voida tehdä tupakka- tai nikotiinituotteiden etsimiseksi.

Tarkastamisesta päättää ja tarkastamisen tekee laitoksen johtaja tai hänen määräämänsä laitoksen hoito- ja kasvatushenkilökuntaan kuuluva henkilö. Tarkastaminen on tehtävä nuoren ja laitoksen toisen hoito- ja kasvatushenkilökuntaan kuuluvan läsnä ollessa. Lapsen käytössä olevat tilat tai hallussa oleva omaisuus voidaan kuitenkin erityisestä syystä tarkastaa myös lapsen tai toisen henkilön läsnä olematta. Lapselle tulee selvittää tarkastuksen syy.

Lapsen asioista vastaavalla sosiaalityöntekijällä on oikeus erityisestä syystä tehdä päätös siitä, että lapselle tarkoitettu viesti on jätettävä kokonaan tai osaksi toimittamatta tai muu lähetys kokonaan tai osaksi luovuttamatta lapselle, jos viestin tai lähetysten sisällön voidaan olosuhteet kokonaisuutena huomioiden perustellusti arvioida vakavasti vaarantavan lapsen tai toisen henkilön henkeä, terveyttä, turvallisuutta tai kehitystä. Lähetys on viipymättä toimitettava lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle päätöksentekoa varten.

Kiinnipitäminen (LsL 68§)

Laitoksen johtaja tai laitoksen hoito- ja kasvatushenkilökuntaan kuuluva henkilö voi lapsen rauhoittamiseksi pitää kiinni lapsesta, jos lapsi sekavan tai uhkaavan käyttäytymisensä perusteella todennäköisesti vahingoittaisi itseään tai muita ja kiinnipitäminen on lapsen oman tai toisen henkilön hengen, terveyden tai turvallisuuden välittömän vaarantumisen vuoksi taikka omaisuuden merkittävän vahingoittamisen estämiseksi välttämätöntä.

Kiinnipitäminen voi pitää sisällään myös lapsen siirtämisen.

Kiinnipitäminen tarkoittaa lapsen fyysistä kiinnipitämistä. Sen tarkoituksena on rauhoittaa ja pysäyttää tilanne, tai lapsen tai toisen henkilön suojaaminen. Minkäänlaisten välineiden käyttö ei ole sallittua. Kiinnipitäminen on oltava luonteeltaan hoidollista ja huollollista ja järkevässä ja kohtuullisessa suhteessa siihen hyväksyttävään lopputulokseen nähden, jota sillä tavoitellaan. Kiinnipitäminen ei ole sallittua ennakkollisena toimenpiteenä ilman välitöntä vaaraa. Omaisuuden kohdalla kyse tulee olla merkittävästä vahingoittumisesta. Vähäisen vahingon suojaamiseksi toimenpide ei ole sallittu.

Kiinnipitäminen on viimesijainen keino, johon saa ryhtyä vain, jos se on välttämätöntä. Toimenpiteen on oltava kokonaisuutena arvioiden puolustettavaa, kun otetaan huomioon lapsen käyttäytyminen ja tilanne muutoinkin.

Kiinnipitämisestä ei tehdä päätöstä eikä toimenpiteestä ole muutoksenhakuoikeutta.

Nosteen on kuitenkin kirjattava käyttämänsä rajoitustoimenpiteet asianmukaisesti näiden käytön seurannan ja valvonnan turvaamiseksi. Kiinnipitämiseen turvautuneen henkilön on annettava laitoksen johtajalle kirjallinen selvitys. Laitoksen johtajan turvautuessa kiinnipitämiseen on selvitys annettava lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle.

Liikkumisvapauden rajoittaminen (LsL 69§)

Liikkumisvapauden rajoittaminen tarkoittaa, että lasta voidaan määräaikaaisesti kieltää poistumasta Nosteen alueelta tai Nosteesta. Rajoitus voidaan asettaa, jos se on lapsen huollon kannalta välttämätöntä ja lapsen edun mukaista ja jos lapsi on otettu huostaan sillä perusteella, että hän on vaarantanut vakavasti terveyttään tai kehitystään, käyttämällä päihteitä, tekemällä muun kuin vähäisenä pidettävän rikollisen teon tai muulla niihin verrattavalla käyttäytymisellään vakavasti vaarantaa oman kasvunsa ja kehityksensä tai rajoitus on muutoin tarpeen lapsen suojelemiseksi häntä itseään vakavasti vahingoittavalta käyttäytymiseltä. Lasta vakavasti vahingoittavaa käyttäytymistä voi olla esimerkiksi jatkuva karkaileminen.

Liikkumisvapauden rajoittamisen tarkoituksena ei ole lapsen rankaiseminen, vaan vahingollisen käyttäytymisen estäminen.

Laitoksen johtaja tai hänen määräämänsä hoito- ja kasvatushenkilökuntaan kuuluva henkilö voi päättää yhteensä enintään seitsemän vuorokautta kestävästä rajoittamisesta. Tätä pidemmästä, yhteensä enintään 30 vuorokautta kestävästä rajoittamisesta, tekee päätöksen lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä. Asiasta on ilmoitettava lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle päätöksen tekemistä varten. Rajoituspäätöksellä voidaan määrääjäksi asettaa kieltä poistua laitoksen alueelta, laitoksesta tai tietyistä asuinyksikön tiloista. Rajoittamista ei saa määrätä laajempaan eikä pidemmäksi aikaa kuin lapsen hoito ja kasvatusta välttämättä edellyttää. Rajoitus on myös lopetettava heti, kun se ei enää ole välttämätön.

Nosteessa tehdään liikkumisvapautta rajoittavan päätöksen yhteydessä kirjallinen suunnitelma, jossa lapselle suunnitellaan joka päivälle rajoituksen voimassaolon aikana yhteinen tekeminen aikuisen kanssa.

Luvatta laitoksesta poistuneen lapsen palauttaminen (LsL 69 a §)

Jos lapsi on poistunut luvattomasti Nosteesta tai ei palaa sinne ennalta sovitusti luvallisen poistumisen jälkeen, vuorossa olevan ohjaajan on ilmoitettava luvattomasta poissaolosta lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle tai virka-ajan ulkopuolella sijoittaneen hyvinvointialueen sosiaali- ja kriisipäivystykseen. Sosiaalitoimi vastaanottaa tiedon ja kirjaa asian. Sosiaalitoimi arvioi tilanteen yhdessä ilmoittavan ohjaajan kanssa ja tekee yhteisen suunnitelman siitä, miten lasta etsitään, minkä jälkeen sosiaalitoimi ryhtyy toimenpiteisiin tehdyn tilanne- ja riskiarvion perusteella. Sosiaalitoimi pyytää sijoituspaikkakunnan poliisia etsintäkuuluttamaan Nosteesta luvatta poistuneen tai sinne palaamatta jättäneen lapsen. Poliisi huomioi lapsesta tehdyn etsintäkuulutuksen toiminnsaan, ei etsi lasta aktiivisesti, mutta ilmoittaa sosiaalitoimelle, jos hänet tavataan muun poliisitoiminnan yhteydessä.

Nosteen henkilökunta on lastensuojelulain (417/2007) 69 a§ nojalla ensisijainen toimija Nosteesta luvatta poistuneen lapsen etsinnässä ja tavoittelussa, myös silloin kun lapsen olinpaikasta saadaan vihje tai tieto. Jos ja kun lapsen olinpaikka on tiedossa, tekee löytöpaikkakunnan sosiaalitoimi virka-apupyynnön löytöpaikkakunnan poliisille. Virka-apupyyntö tehdään siinä vaiheessa, kun lapsikohtaisen riskiarvion perusteella on todennäköistä, että lapsi on vaaraksi itselleen tai muille ja vastustaa sijaishuoltopaikkaan palaamista. Jos lapsi vastustaa sijaishuoltopaikkaan palaamista, on viranomaisen (eli sosiaalitoimen) vastuulla sopia lapsen kuljettamisesta takaisin Nosteeseen. Jos lapsen olinpaikka on ulkopuolisen tahon puolelta ilmoitettu hätäkeskukseen, on hätäkeskus yhteydessä sosiaalitoimeen. Sosiaalitoimi ilmoittaa lapsen löytymisestä Nosteeseen. Löytöpaikkakunnan, sijoittajakunnan ja Nosteen yhteistyössä arvioidaan, lähteekö löytöpaikalle sosiaalitoimi, Noste vai molemmat. Sosiaalitoimi voi sopia lapsen kuljettamisesta Nosteen kanssa, ilman että sosiaalitoimi lähtee paikalle. Vuorossa olevan ohjaajan arvioon ja tiedottamisvelvollisuuteen kuuluu arvioida ja tiedottaa sosiaalitoimea, onko todennäköistä, että lapsi tekee vastarintaa noudettaessa. Jos on syytä epäillä tai tiedossa on, että lapsi tekee vastarintaa, tekee sosiaalitoimi virka-apupyynnön poliisille. Tällöin sosiaalitoimen on oltava paikalla hakemassa lasta. Poliisi on turvaamassa sosiaalitoimen virkatehtävien hoitamista, he eivät ole turvaamassa Nosteen henkilökuntaa, eikä heillä ole velvollisuutta tulla paikalle, jos sosiaalitoimi ei ole paikalla.

Jos lapsi tavoitetaan sijoituspaikkakunnan ulkopuolelta, aloittaa Nosteen henkilökunta järjestelyt kuljetuksen järjestelemiseksi yhteistyössä sosiaalitoimen kanssa. Lapsen huolenpidosta vastaa sen hyvinvointialueen viranomainen, jonka alueelta lapsi on tavoitettu, kunnes kuljetus Nosteeseen on järjestetty. Jotta poliisi voi velvoittaa lasta olemaan läsnä esimerkiksi poliisiasemalla, lapsesta pitää olla tehtynä olinpaikkaetsintä-kuulutus (sosiaalitoimi tekee) ja poliisin on tullut tavoittaa lapsi oman toimintansa yhteydessä tai lapseen liittyvällä poliisitehtävällä. Lapsen läsnäolovelvollisuus poliisissa voi kestää enintään kuusi tuntia, eikä se sisällä oikeutta poliisille pitää lasta lukitussa tilassa.

Lapsen palauttamisesta ja siihen liittyvästä kuljettamisesta ja sen turvallisesta järjestämistavasta päättää lapsen asioista vastaava sosiaalitoimikunta tai virka-ajan ulkopuolella sosiaali- ja kriisipäivystys yhteistyössä Nosteen kanssa, kiireellisessä tilanteessa asiasta vastaa laitoksen johtaja. Poliisi voi antaa virka-apua kuljetuksen järjestämiseksi ainoastaan, jos sosiaalitoimi on tehnyt erillisen virka-apupyynnön kuljetuksen turvaamiseksi, esim. lapsen vastarinnan murtamiseksi ja kuljetuksen avustamiseksi, edellyttäen että lapsi vastustaa Nosteeseen palaamista. Tällöin myös sosiaalitoimen on oltava paikalla.

Lapsen perustarpeista huolehtiminen yksikköön palautumisen jälkeen

Lapsen palaaminen sijaishuoltopaikkaan on tärkeää niin lapsen tilanteen selvittämisen, hyvinvoinnin kuin mahdollisten tulevien luvatta poistumisten ennaltaehkäisyn näkökulmasta.

Keskeisiä tekijöitä ovat lapsen perustarpeiden varmistaminen, yksilökohtainen harkinta jatkotoimenpiteistä ja katseen suuntaaminen tulevaisuuteen yhdessä lapsen kanssa.

Tärkeänä ja ensimmäisenä asiana on turvata lapsen perustarpeet siinä hetkessä.

Käytännössä tämä tarkoittaa ruokaa, juomaa, peseytymismahdollisuutta ja puhdasta sänkyä. Lapselle merkityksellistä on, että hän saa lämpimän ja turvallisen vastaanoton henkilökunnan korostaen tilanteessa sitä, että lapsi on aina tervetullut takaisin ja henkilökunta myös kertoo olevansa tyytyväinen hänen paluustaan.

Tilanne pyritään luomaan mahdollisimman hyväksi lasta kunnioittaen. Jos on tarvetta rajoittaa lapsen liikkumavapautta tai tehdä henkilönkatsastus/tarkastus, nekin tehdään yhdessä lasta kuunnellen, kertoen ja asioita perustellen miksi toimitaan kuten toimitaan. Näihin toimenpiteisiin vaaditaan aina perustellut syyt ja toimenpiteistä tehdään asianmukaiset kirjaukset.

Hyvät toimintatavat paluutilanteessa saattavat vähentää riskiä uusille luvattomille poistumisille ja siksi on erityisen tärkeää kohdata lapsi tilanteessa mahdollisimman kunnioittavalla tavalla. On tärkeä pystyä puhumaan avoimesti yhdessä nuoren kanssa, kun se tuntuu mahdolliselta. Lapsen kanssa keskustellaan hänen paluunsa jälkeen siitä tilanteesta, joka on johtanut luvattomaan poistumiseen ja pyritään löytämään yhdessä vuorovaikutuksessa lapsen ja työntekijän kanssa niitä juurisyitä, jotka johtivat luvattomaan poistumiseen. Tärkeää on pohtia, onko mahdollista vaikuttaa näihin syihin yhdessä ennaltaehkäisevästi.

Eristäminen (LsL 70§)

Eristämisestä tekee päätöksen laitoksen johtaja tai hänen määräämänsä laitoksen hoito- ja kasvatushenkilökuntaan kuuluva henkilö. Eristäminen tulee tapahtua laitoksen hoito- ja kasvatushenkilöstön jatkuvan huolenpidon alaisena. Lapsi saadaan eristää laitoksen muista lapsista, jos hän käyttäytymisensä perusteella on vaaraksi itselleen tai muille, taikka jos eristäminen on muusta erityisen perustellusta syystä lapsen hengen, terveyden tai turvallisuuden kannalta välttämätöntä. Eristämistä ei saa ilman uutta päätöstä jatkaa yhtäjaksoisesti yli 12 tuntia. Eristäminen on lopetettava heti, kun se ei enää ole välttämätöntä.

Kun lapsi on määrätty eristettäväksi, on samalla määrättävä, kenen tehtävänä on huolehtia lapsen turvallisuudesta. Lapsen olosuhteet on eristämisen aikana järjestettävä niin, että lapsi saa riittävän huolenpidon ja hoidon sekä mahdollisuuden keskustella ohjaajan kanssa.

Noste 1:ssä ei ole erillistä eristämiseen tarkoitettua tilaa, ja eristämispäätös tehdään erittäin poikkeuksellisesti. Jos lapsen tilanne vaatii eristämispäätöksen tekemistä, eristetään lapsi omaan huoneeseensa ja lapsen huolenpidosta tulee vastata yhden ohjaajan toimesta kokoaikaisesti.

Noste 2:ssa on eristykseen tarkoitettu tila.

Ennen eristämisen jatkamista koskevan päätöksen tekemistä on lapselle suoritettava lääkärintarkastus, mikäli se ei ole ilmeisen tarpeetonta. Tarvittaessa lääkärintarkastus tulee suorittaa myös eristämisen alkaessa tai eristämisen aikana.

Eristämisestä on viipymättä ilmoitettava lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle.

Rajoitustoimenpiteiden kirjaaminen ja niiden vaikutus asiakas- ja kuntoutussuunnitelmaan (LsL 71§)

Lastensuojelulaitoksen on asianmukaisesti kirjattava käyttämänsä rajoitustoimenpiteet. Kirjaamisen tulee sisältää rajoitustoimenpiteen kuvaus, toimenpiteen kesto ja peruste, toimenpiteestä päättäneen, sen käytännössä toteuttaneen ja siinä läsnäolleen henkilön nimi ja tarvittaessa erityinen syy. Lisäksi on mainittava toimenpiteen mahdollinen vaikutus hoito- ja kuntoutussuunnitelmaan. Lisäksi kirjaamisessa on mainittava, miten lapsen mielipide on selvitetty ennen rajoitustoimenpiteen päättämistä tai sen toteuttamista sekä lapsen mielipide asiasta. Kirjaamisen sisältö on lähetettävä tiedoksi lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle. Lapsen kanssa tulee keskustella häneen kohdistettujen rajoitustoimenpiteiden syistä ja mahdollisista vaikutuksista hoito- ja kasvatussuunnitelmaan.

Asiakkaiden asiallinen kohtelu

Asiakkaiden asiallinen ja arvostava kohtelu on työn lähtökohta Nuorisokoti Nosteessa ja eettiset pohdinnat ovat välttämättömiä laadukkaan asiakastyön tekemiseen. Näihin työryhmällä on mahdollisuus ja oikeus jokaisessa työryhmän kokouksessa. Työn luonteeseen kuuluu useita tai jatkuvia kohtaamisia asiakkaiden kanssa ja väistämättä näissä tilanteissa syntyy myös haasteita kommunikoinnissa. Epäasiallisen kohtelun taustalla voivat vaikuttaa useat työhön liittymättömät henkilökohtaiset syyt tai työn rakenteisiin liittyvät haasteet. Kaikki epäkohdat työryhmän sisällä, lasten ja läheisten vuorovaikutuksessa on otettava puheeksi, mieluummin heti, mutta viimeistään kun tilanne on rauhoittunut ja tilanteen selvittelyyn saadaan kolmas osapuoli. Ainoa keino saada muutos epäasialliseen kohteluun on nostaa se esille ja käydä läpi eri osapuolten näkemykset ja kokemukset asiasta ja pyrkiä muodostamaan sopimus siitä, miten jatkossa kommunikointi voisi toimia rakentavammin.

Mikäli lapsi tai hänen läheisensä kohdistaa epäasiallista käyttäytymistä, uhkaa tai väkivaltaa henkilökuntaan tai toiseen laitokseen sijoitettuun lapseen, puututaan tilanteeseen välittömästi yksikön toisen työntekijän tai laitoksen johtajan toimesta. Lapsen ja hänen läheisensä kanssa keskustellaan tilanteesta. Rikosoikeudellisessa vastuussa olevan henkilön osalta arvioidaan ilmoituksen tekemistä poliisille.

Asiakkaiden osallisuus

Eri-ikäisten asiakkaiden ja heidän perheidensä ja läheistensä huomioon ottaminen on olennainen osa palvelun sisällön, laadun, asiakasturvallisuuden ja omavalvonnan kehittämistä. Koska laatu ja hyvä hoito voivat tarkoittaa eri asioita henkilöstölle ja asiakkaalle, on systemaattisesti eri tavoin kerätty palaute tärkeää saada käyttöön yksikön kehittämisessä.

Asiakkaat ja heidän läheisensä osallistuvat yksikön toiminnan, laadun ja omavalvonnan kehittämiseen monella tapaa. Nuorten ääni tulee kuuluviin arjen toiminnoissa palautteena jonkin asian toimivuudesta tai toimimattomuudesta. Nuorella on oikeus antaa palautetta aina kun hän kokee siihen tarvetta. Läheisten kanssa käydään vuorovaikutuksellisia keskusteluja viikoittain ja heiltä saadaan palautetta, jonka avulla pyritään toteuttamaan laadukasta ja vaikuttavaa palvelua.

Lasten kanssa on viikoittaiset sovitut kokoontumiset nk. nuorten palaverit, jossa käydään läpi viikon tapahtumia ja pohditaan yhdessä toimintoja, joihin kaikki voivat osallistua. Lapsen ääni on välttämätöntä toiminnan keittämiselle. Nuorisokoti Nosteella lapsen osallisuutta ja kykyä rakentaa ja ilmaista omia mielipiteitään harjoitellaan antamalla lapsen kehitystasonsa mukaan tehdä valintoja ja päätöksiä arkisissa häntä itseään koskevissa asioissa.

Henkilökunta kannustaa lasta omien mielipiteidensä ilmaisemiseen. Jotta lapsen osallisuus arjessa ja laajemmin häntä koskevassa päätöksenteossa voi toteutua, lapsen tulee kokea olonsa turvalliseksi silloin, kun hänen mielipidettään kysytään. Henkilökunnan tulee tukea lapsen ja hänen asioistaan vastaavan sosiaalityöntekijän yhteydenpitoa ja suhdetta. Lapsen asioista vastaavalla sosiaalityöntekijällä on velvollisuus tavata lasta riittävän usein, keskustella lapsen kanssa kahden kesken lasta koskevista asioista sekä selvittää lapsen mielipide häntä koskevissa asioissa ja suunnitelmissa. Sosiaalityöntekijän tehtävä on myös kertoa lapselle hänen perheensä tilanteesta sekä huostaanoton perusteista.

Asiakaspalaute

Systemaattinen asiakaspalaute kerätään kerran vuodessa. Palautteen systemaattinen kerääminen kirjallisesti ei ole tuottanut merkittävästi tulosta. Palautteen keräämisen kehittäminen on meneillään. Yhtenä vaihtoehtona palautteen keräämiseksi on harkittu puhelimen kautta kerättävää suullista palautetta. Tähän asti saatu palaute asiakkailta ja heidän läheisiltään on tullut esiin enemmän päivittäisissä tai viikoittaisissa keskusteluissa ja sitä pyritään hyödyntämään toiminnan laadun ja uusien toimintamallien käyttöönotossa. Mikäli palaute on ollut helposti toteutettavaa, voi palautteen vastaanottanut ohjaaja esimiehen suostumuksella korjata toivotun asian. Mikäli kysymyksessä on esimerkiksi koulutuksen kautta saatava lisäosaaminen, tulee siitä keskustella yksikön johtajan kanssa, joka huomioi asian tulevia koulutuksia suunniteltaessa.

Asiakkaan oikeusturva

Palvelun laatuun tai asiakkaan saamaan kohteluun tyytymättömällä on oikeus tehdä muistutus toimintayksikön vastuuhenkilölle tai johtavalle viranhaltijalle. Muistutuksen voi tehdä tarvittaessa myös hänen laillinen edustajansa, omainen tai läheinen.

Muistutuksen vastaanottaja: Nuorisokoti Nosteessa

laitoksen johtaja Rita Timmerbacka

Yhteystiedot: p. 0400 150499, s-posti: rita.timmerbacka@nuorisokotinoste.fi

Sijainti hyvinvointialueen sosiaalityön johtaja Soila Merilä

Yhteystiedot: kirjaamo@varha.fi

Sosiaaliasiamies neuvoo asiakkaita asiakaslain soveltamiseen liittyvissä asioissa, avustaa muistutuksen tekemisessä ja tiedottaa oikeuksista. Hän toimii asiakkaiden oikeuksien edistämiseksi ja toteuttamiseksi ja seuraa heidän oikeuksien ja aseman kehitystä.

Lapsen sijoittamisesta vastaavan hyvinvointialueen sosiaaliasiamies:

Sari Huusko

Yliopistonkatu 30

PL 670

20101 Turku

Yhteydenotot ja ajanvaraukset

puhelinaikana ma-to klo 10–12.

p. 02 262 6171, vaihde 02 330 000

sosiaaliasiamies@turku.fi

Varsinais-Suomen hyvinvointialueen sosiaaliasiamiehen yhteystiedot:

Puhelin: 02 262 6171

Osoite: Aurakatu 8, 20100 Turku

S-posti: sosiaaliasiamies@varha.fi

Asiakasperhe voi tehdä myös kantelun Sosiaali- ja terveysministeriön lupa- ja valvontavirastoon (Valvira), Lounais-Suomen aluehallintavirastoon (AVI), eduskunnan oikeusasiamiehelle tai oikeuskanslerille. Kuluttajaneuvonnasta saa tietoa ja ohjeita kuluttajaoikeudellisissa kysymyksissä ja riitatilanteissa. Kuluttaja-asiamies turvaa kuluttajan asemaa ja valvoo useiden kuluttajaa suojaavien lakien noudattamista.

Kuluttajaneuvonnan yhteystiedot: Postiosoite: KKV, PL 5, 00531 Helsinki Käyntiosoite (ei kuluttajaneuvontaa):

Lintulahdenkuja 2, 00530 Helsinki

Lounais-Suomen aluehallintovirasto: kirjaamo.lounais@avi.fi

Puhelinvaihde: 0295 016 000

Postiosoite: Itsenäisyydenaukio 2, Turku

Valvira:

Vaihde 0295 209111

Eduskunnan oikeusasiamies:

Arkadiankatu 3 (käyntiosoite)

00102 Eduskunta(postiosoite) puhelin: 09 4321 oikeusasiamies@eduskunta.fi

Lapsi tai läheinen voi aina myös olla yhteydessä lapsen asioista vastaavaan sosiaalityöntekijään, tai hänen esihenkilöönsä.

Nuorisokoti Nosteeseen annetut muistutukset käsitellään viipymättä, kuitenkin viimeistään kahden viikon kuluessa.

Edunvalvonta

Asiakasturvallisuutta varmistaa omalta osaltaan myös holhoustoimilain mukainen ilmoitusvelvollisuus maistraatille edunvalvonnan tarpeessa olevasta henkilöstä.

Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä toteuttaa tehtävässään sijaishuoltopaikan valvontaa ja huolehtii lapsen oikeusturvan toteutumisesta. Tarvittaessa lapselle haetaan lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän toimesta lastensuojelun edunvalvoja. Lapselle tulee lastensuojeluasiassa määrätä edunvalvoja käyttämään huoltajan sijasta lapsen puhevaltaa, jos:

- 1) on perusteltu syy olettaa, ettei huoltaja voi puolueettomasti valvoa lapsen etua asiassa; ja
- 2) edunvalvojan määrääminen on tarpeen asian selvittämiseksi tai muutoin lapsen edun turvaamiseksi.

Hakemuksen edunvalvojan määräämiseksi voi tehdä holhoustoimesta annetussa laissa (442/1999) tarkoitettu holhousviranomainen, hyvinvointialue tai lapsen huoltaja itse.

(8.7.2022/610)

Edunvalvojan määrää tuomioistuin. Myös holhousviranomainen voi määrätä edunvalvojan, jos huoltaja ja hyvinvointialue yhdessä sitä hakevat. Edunvalvojan määräämiseen sovelletaan, mitä holhoustoimesta annetussa laissa tai muussa laissa säädetään sijaisen määräämisestä edunvalvojalle. (8.7.2022/610)

4. Havaittujen puutteiden ja epäkohtien käsittely sekä toiminnan kehittäminen

4.1 Toiminnassa ilmenevien epäkohtien ja puutteiden käsittely ja ilmoitusvelvollisuus

Henkilökunnan on ilmoitettava viipymättä kirjallisesti palveluyksikön vastuuhenkilölle tai muulle toiminnan valvonnasta vastaavalle henkilölle, jos tehtävissään huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan tai uhan asiakkaan sosiaali- tai terveydenhuollon toteuttamisessa. Esimiehen on ilmoitettava asiasta sijoittaneen kunnan sosiaalihuollon johtavalle viranhaltijalle. Ilmoitus voidaan tehdä salassapidon estämättä. Ilmoituksen tehneeseen henkilöön ei saa kohdistaa kielteisiä vastatoimia ilmoituksen seurauksena.

Riskienhallinnan edellytyksenä on avoin ja turvallinen ilmapiiri, jossa henkilöstö ja asiakkaat ja heidän läheisensä uskaltavat tuoda esille laatuun ja asiakasturvallisuuteen liittyviä epäkohtia. Henkilökunta osallistuu monin tavoin laadunhallinnan ja asiakasturvallisuuden kehittämiseen ja saa palautetta oppimista ja oman toimintansa kehittämistä varten.

Muistutukset ja kantelut käsitellään tapahtumissa läsnä olleiden kanssa ja tarvittaessa ilmoitukset käsitellään työpaikkakokouksissa.

Asiakasturvallisuuden toteutumisen varmennetaan turvallista toimintaa ohjaavilla ohjeistuksilla ja yhdessä sovituilla toimintatavoilla. Huolehdimme, että osaamme toimia turvallisesti, asiakaslähtöisten toimintatapojen ja sovittujen ohjeiden mukaan sekä nuorisokodin arjessa, että kotiin tehtävissä palveluissa.

Tiedot haittatapahtumasta tai lähellä piti -tilanteesta toimitetaan joko suullisesti tai kirjallisesti asiakkaan / läheisen toimesta laitoksen henkilökunnalle tai yksikön johtajalle, jolla on velvollisuus pitää yllä seurantaa yksikön tilanteesta.

Ilmoituksen vastaanottaneen henkilön tulee käynnistää toimet epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan tai uhan poistamiseksi. Henkilön on ilmoitettava asiasta salassapitosäännösten estämättä aluehallintovirastolle, jos epäkohtaa tai ilmeisen epäkohdan uhkaa ei korjata viivytyksettä.

Riskien ja esille tulleiden epäkohtien käsitleminen

Haittatapahtumien ja läheltä piti -tilanteiden käsittelyyn kuuluu niiden kirjaaminen, analysointi ja raportointi. Haittatapahtumien käsittelyyn kuuluu myös niistä keskustelu työntekijöiden, asiakkaan ja tarvittaessa läheisen kanssa. Jos tapahtuu vakava, korvattavia seurauksia aiheuttanut haittatapahtuma, asiakasta tai omaista informoidaan korvausten hakemisesta.

Asiakkaisiin kohdistuneista vaaratapahtumista työntekijät tekevät ilmoituksen johtajalle sekä lapsen tai nuoren asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle.

Työntekijän tulee tehdä ilmoitus työntekijään kohdistuneista turvallisuuspoikkeamista sekä uhka- ja väkivaltatilanteista johtajalle, joka vastaa asian jatkokäsittelystä ja vie asian eteenpäin lapsen tai nuoren asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle.

Käytännön toimenpiteitä

Vaara ja uhkatilanneraportointi ja niiden käsittely suullisesti. Tilanteet käsitellään keskustelemalla asianosaisten kanssa kahden kesken. Jos tilanne on koskenut useampaa henkilöä, käsitellään asia heidän kaikkien kanssa. Mikäli asia koskee koko nuorisokotia (työntekijät ja asiakkaat) käydään keskustelu yhdessä.

Vialliset, puutteelliset tai puuttuvat laitteet tai muut vastaavat korjataan tai korvataan toimivilla.

Lääkepoikkeamaraportointi ja asianosaisten tiedottaminen virheellisestä lääkkeenannosta.

Asian käsittelyt työryhmäkokouksessa ja mahdollisesti nuorten kokouksessa. Nuorten esille nostamat epäkohdat tai epäeettiset käytänteet johtavat automaattisesti asian käsittelyyn

koko työryhmän kanssa. Puutteelliset toimintatavat johtavat käytänteiden tarkasteluun ja tarpeen tullen muuttamiseen.

Työryhmän työnohjaukset

Tilanteiden käsittely nuorisokodin johtajan ja / tai lähiesimiehen kanssa

Tiedottamisessa käytetään viestimiä tarkoituksenmukaisesti ja tehokkaasti tilanne huomioiden (esim. puhelin, sähköposti, työpaikkakokoukset).

Seurannasta ja kirjaamisesta vastaa yksikön johtaja tai hänen sijaisenaan toimiva henkilö. Seuranta-asiakirja on nähtävissä sähköisenä koko henkilökunnalle.

4.2 Vakavien vaaratapahtumien tutkinta

Kriisitilanteissa toimitaan erillisen kriisisuunnitelman mukaisesti

Kuolemantapauksen sattuessa toimitaan kriisisuunnitelman mukaisesti ja järjestetään Debriefing henkilöiden reaktioiden käsittelemistä varten.

Debriefingin tärkein tarkoitus on helpottaa paluuta normaaliin arkeen ja työhön ja auttaa ihmisiä normalisoimaan tilanteen aiheuttamia tuntemuksia. Jälkipuintikeskustelua johtaa pätevä ja koulutettu vetäjä, joka vie eteenpäin keskustelua. Vetäjän tulee olla henkilö, joka ei ole itse ollut debriefingiin johtaneessa tilanteessa osallinen. Yksikön toiminnasta vastaava henkilö järjestää käytännön järjestelyt ja debriefing vetäjän paikalle ohjaamaan keskustelua.

Sen lisäksi henkilökunnan terveyttä tai henkeä uhkaavat vaaratilanteet käydään läpi aina keskustelemalla heti tapahtuman tai tilanteen lauettua, sekä seuraavana päivänä yksikön johtajan toimesta. Henkilökunta on ohjeistettu olemaan yhteydessä työterveyshuoltoon keskusteluiden jatkamiseksi, sekä mahdollisen sairasloman tarpeen arvioimiseksi.

Vakavista väkivalta tai kuolemantapauksista tehdään aina omavalvonta ilmoitus Varsinais-Suomen valvontayksikölle, sekä Lounais-Suomen Aluehallintovirastoon.

4.3 Palautetiedon huomioiminen kehittämisessä

Systemaattinen asiakaspalaute kerätään kerran vuodessa. Palautteen systemaattinen kerääminen kirjallisesti ei ole tuottanut merkittävästi tulosta. Palautteen keräämisen kehittäminen on meneillään. Yhtenä vaihtoehtona palautteen keräämiseksi on harkittu puhelimen kautta kerättävää suullista palautetta. Tähän asti saatu palaute asiakkailta ja heidän läheisiltään on tullut esiin enemmän päivittäisissä tai viikoittaisissa keskusteluissa. Saatu palaute kirjataan ja sitä pyritään hyödyntämään toiminnan laadun ja uusien toimintamallien käyttöönotossa. Mikäli palaute on ollut helposti toteutettavaa, voi palautteen vastaanottanut ohjaaja esimiehen suostumuksella korjata toivotun asian. Mikäli

kysymyksessä on esimerkiksi koulutuksen kautta saatava lisäosaaminen, tulee siitä keskustella yksikön johtajan kanssa, joka huomioi asian tulevia koulutuksia suunniteltaessa.

4.4 Kehittämistoimenpiteiden määrittely ja toimeenpano

Vaara ja uhkatilanneraportointi ja niiden käsittely suullisesti.

Vialliset, puutteelliset tai puuttuvat laitteet tai muut vastaavat korjataan tai korvataan toimivilla. Tilanteet käsitellään keskustelemalla asianosaisten kanssa kahden kesken. Jos tilanne on koskenut useampaa henkilöä, käsitellään asia heidän kaikkien kanssa. Mikäli asia koskee koko nuorisokotia (työntekijät ja asiakkaat) käydään keskustelu yhdessä.

Lääkepoikkeamaraportointi ja asianosaisten tiedottaminen virheellisestä lääkkeenannosta.

Asian käsittelyt työryhmäkokouksessa ja mahdollisesti nuorten kokouksessa. Nuorten esille nostamat epäkohdat tai epäeettiset käytänteet johtavat automaattisesti asian käsittelyyn koko työryhmän kanssa. Puutteelliset toimintatavat johtavat käytänteiden tarkasteluun ja tarpeen tullen muuttamiseen.

5. Omavalvonnan seuranta ja raportointi

5.1 Laadun- ja riskienhallinnan seuranta ja raportointi

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain mukaan hyvinvointialueen ja yksityisen palveluntuottajan on laadittava vastuulleen kuuluvista tehtävistä ja palveluista omavalvontaohjelma. Ohjelmassa tulee määritellä, miten 1 momentissa tarkoitettujen veloitteiden noudattaminen kokonaisuutena järjestetään ja toteutetaan.

Omavalvontaohjelmassa on todettava, miten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen toteutumista, turvallisuutta ja laatua sekä yhdenvertaisuutta seurataan ja miten havaitut puutteellisuudet korjataan. Omavalvontaohjelman osana ovat laissa erikseen säädetty omavalvontasuunnitelmat ja potilasturvallisuussuunnitelmat.

Omavalvontaohjelma sekä omavalvontaohjelman toteutumisen seurantaan perustuvat havainnot ja niiden perusteella tehtävät toimenpiteet on julkaistava julkisessa tietoverkossa ja muilla niiden julkisuutta edistävillä tavoilla.

Omavalvontasuunnitelman hyväksyy ja vahvistaa toimintayksikön johtaja.

5.2 Kehittämistoimenpiteiden etenemisen seuranta ja raportointi

Nuorisokoti Nosteen yksikön johtaja vastaa kehittämistoimenpiteiden etenemisestä ja seurannasta